JAVA-BODE.

NIEUWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIË.

A°. 1861. Zaturdag, 30 Maart. N°. 26.

Hoofd-Bureau. Te *Batavia* bij H. M. VAN DORP; te *Samarang* bij DE GROOT, KOLFF & ..., ... C. T. VAN DORP; te *Soerabaja* bij LE ROY & Co., te *Pasaroean* bij WEIJERMANS & Co., te *Cheribon* bij BLOK & Co. en A. A. BUZETTE; te *Tegal* bij ... G. M. VAN DORT; te *Madioen* bij G. A. HOGENRAAD; te *Padang* bij H. R. VAN WIJK, Rz.; te *Amboina* bij A. HARMSEN; te ... W. EEKHOUT & Co. en voor *Nederland* bij J. NOORDENDORP, ... te Amsterdam.

Prijs per half jaar voor *Batavia* ... *f* 12,50. » » » » » *Java* ... » 15,—. » » » » » *Buitenbezittingen* ... » 17,50. » » » » » *Nederland* ... » 22,50. De betaling geschiedt vooruit.—Brieven **franco**.	De **JAVA-BODE** verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, ... posttijd.	De prijs der **Advertentiën** is **50 cents** voor de Vijf woorden. Bij eerste of meerdere herhaling **25** » » » » Behalve het Zegel voor den Lande.

Bij deze Courant behooren twee BIJVOEGSELS.

ADVERTENTIEN.

Getrouwd:

ALEXANDER HERMAN THEPASS,

Officier van Gezondheid 1e klasse,

met

JOHANNA FREDERIKA SCHULTZ.

WILLEM I, 20 Maart 1861. (964)

Zeer voorspoedig bevallen van eene DOCHTER, *S. P. T. Henckel, Gallas.*

SALATIGA, den 21sten *Maart* 1861. (1038)

Bevallen van eene DOCHTER, *S. A. Th. der Kinderen, geb. de Paulij.*

BATAVIA, 26 Maart 1861. (967)

Bevallen van een' ZOON, *M. A. M. M. A. Heijnis*, geb. *van den Dungen Gronovius.*

BATAVIA 28 Maart 1861.

Eenige kennisgave (1012)

Op den 18den Januarij overleed te *Zalt-Bommel*, in den ouderdom van bijna 80 jaren, onze geliefde vader en behuwdvader *Robbert Macalester Loup.*

D. MACALESTER LOUP.

C. J. MACALESTER LOUP,

(1041) *van Blommestein.*

HOUT-VENDUTIE

op Dingsdag, den 2den April 1861,

op het Heemradenplein,

door

JOHN PRYCE & CO.

(988)

Vendutie

op Dingsdag 2 April 1861,

wegens vertrek,

voor het woonhuis van den WelEdG. Heer

F. A. SCHIEBELHOUT,

achter de Societeit Concordia,

door

VAN RIET & TER GOUW,

van een netten naauwelijks twee maanden gebruikten inboedel,

bestaande uit Ledikanten, Kasten, Canapé's, Stoelen, Tafels, Knapen, Consoles met Marmeren Bladen, Waschtafels, Spiegels en Schilderijen.

1 Magnifique Demi Ameublement bekleed met Velours d'Utrecht.

1 Groote Massief Mahoniehouten tafel.

Voorts:

Goed brandende Hang- Tafel- en Moderateur Lampen, Stolpen, Rotting en andere Matten, Keukengereedschappen, Porcelein- Glas- en Aardewerk.

1 Span fijn gedresseerde en hardloopende overwalsche Wagenpaarden (Schimmels) van ruim 4 voet, Bendiepaarden, Bijtuigen, etc. (957)

VENDUTIE

op Woensdag 3 April 1861,

à 4 pCt. Vendu-salaris,

voor het Commissiehuis van

VAN SLOOTEN, MORGAN & CO.,

VAN DIVERSE

Lijnwaden,

Shirtings, Ongebleekte Katoenen, Chitzen, Lakens, Provisien en Dranken, etc., &c. (977)

VENDUTIE

op Woensdag 3 April 1861,

wegens vertrek,

ten huize van den Heer Mr. **J. VOUTE,**

op KEBON SIRIE, door

GEBRS. ROSELIE & CO.,

van eenen wel onderhouden

INBOEDEL,

goede Paarden en Wagens, etc. (982)

Op Woensdag den 3 April 1861,

des avonds ten 7 ure,

zullen de Boekhandelaren

LANGE & C°.,

in de Harmonie verkoopen:

EENE FRAAIJE VERZAMELING

BOEKWERKEN,

IN VERSCHILLENDE TALEN EN VAKKEN VAN WETENSCHAP,

eene uitgezochte collectie ***Stereoscoop platen*** en ***Stereoscopen***, eenige doozen met opgezette VLINDERS, een fraaijen gemailleerden TOUNEEL-KIJKER, eenig PARTITIEN voor PIANO en ZANG, de nieuwste PIANO MUZIEK bij partijtjes van 12 cahiers, enz. (1011)

Vendutie

op Donderdag 4 April 1861,

wegens vertrek,

voor het woonhuis van heer ***van PERS,***

op GLODOK bij 's lands houtzaagmolen,

door

VAN SLOOTEN, MORGAN & CO.,

van een goed onderhouden

INBOEDEL,

bestaande uit:

Spiegels en Schilderijen, Hang- en Tafellampen, Canapés, Stoelen, Speeltafels, Eettafels, Knapen, Ledikanten, Een Regulateur, alsook bijzonder Breede en Diepe Kasten met en zonder laden, Hang- en Linnen Kasten, Boek- en Dispenskasten, welke alle uit elkander kunnen gedemonteerd worden, van uitgezocht hout gemaakt en zeer te recommandeeren voor familiën, logementen, etc.

Voorts nog:

3 Spannen hardloopende en goedgedresseerde

Wagenpaarden,

een zeer ruime en gemakkelijke

PALANQUIN.

TUIGEN, TUIGENBAKKEN en 6 bijzonder mooije GADOGANS van Djattiehout met Pannen gedekt.

Daags te voren voor een ieder te bezigtigen. (978)

VENDUTIE

op Donderdag, den 4den April 1861,

voor de Pakhuizen van de Heeren

ADAM & C°.,

à 4 pCt. Vendu-salaris,

door **John Pryce & Co.,**

van diverse Lijnwaden,

een groot Assortiment ZIJDEN LINT, naar den laatsten smaak, ZIJDEN GARNEERSEL voor Dames Japonnen, geruite WOLLEN STOF voor Kinderkleedjes, best TAFELLINNEN, Prachtige FLUWEELEN TAFELKLEEDEN, Sokken, Kousen, Handschoenen, Borstrokken, BORDUURWOL, enz., enz.

Verder:

van LAVENDERWATER en EAU DE COLOGNE, HAGEL, ASPHALT VILT voor Daken, ZINKSPIJKERS, BLIK, Kruiwagens voor Kisten en Balen, **nieuwe ARAKLEGGERS**, enz.

Voorts:

Eene partij PALE ALE op fleschen en op fust. (1031)

VENDUTIE

op Vrijdag den 5 April 1861,

wegens vertrek,

ten huize van den Heer ***W. Kortman,***

tegen over het *Postkantoor*, door

Cassalette & Co.,

van eenen netten en goed onderhouden inboedel, bestaande uit:

BANKEN, STOELEN, KASTEN, LEDIKANTEN en WASCHTAFELS,

SPIEGELS EN SCHILDERIJEN,

Lampen, Porcelein- en Glaswerk, enz., enz.

Benevens:

1 VIS-à-VIS zoo goed als nieuw.

1 BENDIE.

1 span goedgedresseerde **WAGENPAARDEN.**

2 uitmuntende **BENDIEPAARDEN, WAGEN en BENDIETUIGEN**, enz., enz. (1029)

VENDUTIE

op Vrijdag, den 5den April,

voor een der PAKHUIZEN aan de Kleine Boom,

door J. SPEET,

tegen 4 pCt. Vendu-Salaris,

van de geredde **Inventaris** en gedeeltelijke Lading, van het te *Anjer* verongelukte Schip **TWEE ANTHONIES**, bestaande in Scheeps-Provisiën, Ketting, Kabels, staand- en loopend- Want, Nachthuizen Kompassen, en eene menigte andere Voorwerpen.

Daags voor de VENDUTIE zijn de Goederen behoorlijk gesorteerd en genummerd voor belanghebbenden te bezigtigen. (1016)

VENDUTIE
op Maandag 8 April 1861,
wegens vertrek,
voor het Woonhuis van den WelEd. Heer
WILSON, op KRAMAT, door
VAN SLOOTEN, MORGAN & C°,
van eenen zeer netten en Solieden

INBOEDEL,
bestaande uit:

Superieure Engelsche Hang- Tafel- en Muurlampen, Groote Spiegels en Schilderijen, 1 Compleet Ameublement van Massief Mahonyhout bekleed met Marokijn leder, een dito Ameublement van Rozenhout bekleed met rood Satijn, Mahonij- en Rozenhouten Tafels en Consoles met Marmerenbladen, groote en kleine IJzeren Ledikanten, een Massief Mahonyhouten Buffet met Spiegel, Kasten, Boekenkasten, Etagéres, een Italiaansch Draaiorgel, een expresselijk voor dit klimaat vervaardigde Pianino van Collard en Collard, eene fraaije collectie ZILVER- en PLEETWERKEN, bestaande uit: Lepels en Vorken, Schoteldeksels, Kandelaars, etc., Porselein- Glas- en Aardewerk, Matten, Martavanen, Keukengereedschappen, voorts nog: een Vis-á-Vis, een Mylord, 1 Coupé, 1 Palanquin, 5 Spannen goedloopende Wagenpaarden, 1 Goedgedresseerd Rijpaard, 1 Kinderwagen met Paard en Tuig, Engelsche Wagentuigen, Zadels, echte Hollandsche en Bengaalsche Koeijen, waaronder melkgevende en bezetten.

Daags te voren voor een ieder te bezigtigen.
(1013)

Let wel!
DE VERKOOP VAN
DEN STOOMER JAVAAN,
IS UITGESTELD
tot den 12den April 1861.
(1032) JOHN PRYCE & Co.

VENDUTIE
op Vrijdag, den 12den April 1861,
WEGENS VERTREK,
voor het woonhuis van den HoogEdGestr. Heer
J. J. VAN EMMERIK, op Goenong Saharie, door
CASSALETTE & Co.,
van eenen bijzonder fraaijen **Inboedel**, waarvan nadere omschrijving zal worden gegeven. (1028)

Op Donderdag den 18 April 1861,
des voormiddags ten 10 ure,
zal te Batavia ten kantore van Jhr. Mr. F. JUNIUS VAN HEMERT, publiek door tusschenkomst van het Vendu-Departement, *onder nadere goedkeuring van het Gouvernement van Nederlandsch-Indië*, voor rekening des BOEDELS van wijlen **Jhr. Mr. D. A. Gevers** en wijlen vrouwe **R. C. G. Gevers** geb. **Coster**, verkocht worden,
Het Thee-Etablissement

TJICADJANG,
met Gouvernements-kontrakt tot ultimo 1864, en verdere Baten en Lasten.

PRODUCTIE in	1854	= 230. 385 Amst. pond	THEE.
	1855	= 215. 285	idem.
	1856	= 183. 150	idem.
	1857	= 180. 175	idem.
	1858	= 300. 645	idem.
	1859	= 326. 801	idem.
	1860	= 327. 658	idem.

1855 en 56 met inbegrip eener verbrande hoeveelheid.
Nadere informatie bij de Executeuren
Jhr. Mr. F. JUNIUS VAN HEMERT.
TIEDEMAN & VAN KERCHEM.
K. F. HOLLE.
en voorts bij de heeren ANEMAET & Co., te Soerabaija.
(971)

VERKOOP
VAN HET
Rijstpelmolen Etablissement
KEDONG SORO.

Op een nader te bepalen dag zullen Ondergeteekenden voor rekening van belanghebbenden publiek verkoopen, onder nadere goedkeuring van het Gouvernement van Nederlandsch Indië, het regt van opstal voor 20 jaren, de Gebouwen en Inventaris behoorende tot bovengenoemd Etablissement gelegen bij *Modjokerto* in deze Residentie.

De omschrijving van gebouwen en inventaris ligt van af heden ten onzen kantore ter inzage.

SOERABAIJA, SCHIMMELPENNICK & Co.
20 *Maart* 1861. (963)

Aan Liefhebbers van BLOEMEN!

Op eenen nader te bepalen dag,
tegen medio April a. k. zal, wegens vertrek, te Rijswijk voor de woning van den majoor der Kavallerie **J. Wolff**,
Vendutie worden gehouden.

Onder anderen zal ook worden verkocht ZWEd. Gestr aller fraaiste COLLECTIE BLOEMEN, bestaande uit plus minus **1000** der schoonste, zeldzaamste en kostbaarste Bloemen en planten, waaronder 2 Complete Stellen, ieder van **180 onderscheidene Soorten rozen** behalve nog velen der fraaiste soorten, allen in potten en voorzien van Naamplankjes.

Te beginnen met 29 Maart kunnen de bloemen en planten van af 5 ure des namiddags worden bezigtigd.
(985) CASSALETTE & Co.

Pas Ontvangen:
een factuur superieure
CHAMPAGNE,
van het welbekende merk
LELEGARD & Co.,
waaronder:
Impérial Champagne.
(983) GEBRS. BEIJNON.

Versche
GROENTENZADEN,
verkrijgbaar tegen inzending van *f* **10,—** per pak, in blik *f* **11,—**
(980) bij GöRING & Co.

ALLSOPP PALE ALE,
in kruiken,
bij
(994) ABEELEN, DENNISON & Co.

TOKO ESMIOL.
Pas Ontvangen:
VERSCHE BOMBAY UIJEN.
(972)

Weder ontvangen:
PERZISCHE VRUCHTEN,

TAFEL ROZIJNEN in Kistjes.	
SULTANAS	idem.
AMANDELEN	idem.
PRUIMEN	idem.
DADELS	idem.

HALWAR in Potjes.
WALNOTEN in zakjes van 100 tot 500.
BOMBAY UIJEN
in Mandjes.
(976) Bij J. BROWN.

PUIKE ZOETEM. KAZEN
en
Extrait de Framboises,
bij
(984) GEBRS. BEIJNON.

PHOTOGRAPHISCH ATELIER
RIJSWIJK.
VAN
WALTER WOODBURY.
Dagelijks geopend van half acht tot 12 uur. (999)

---

50 ton grof
BEENZWART,
TE KOOP,
(1000) bij DUMLER & Co

Pas ontvangen:
1 Europesche Calèche,
(1027) CASSALETTE & Co.

---

van Walchren & van Dorp
ontvingen op nieuw
RIJNWIJNEN,
van het reeds zoo gunstig bekende merk L. Maijer en Nauen *Mannheim*,
als:
Steinberger Cabinet die Braut,
Hochheimer Domdechaneij,
Geisenheimer Auslese,
Liebfraumilch,
Rudesheimer Hinterhauser,
Marcobrunner Auslese. (1017)

Echte Thiboumery & Dubosc
SULFATE DE QUININE,
in flesschen van 1 once à *f* 7,— contant,
bij
(1020) CASSALETTE & Co.

Handel in gouden en zilveren Muntspeciën en verwisseling
kantoor van
J. SPEET,
Groote Rivier bij de Javasche Bank.

Thans zijn voorhanden:
GOUDEN MUNTSOORTEN,
GOUDEN WILLEMS, OUDE en NIEUWE GOUDEN DUKATEN.
GOUDEN NAPOLEONS van *Honderd, Veertig, Twintig, Tien* en *Vijf Francs.*
Heele, Halve, Kwart en Achtste GOUDEN MATTEN.
AMERIKAANSCHE GOUDEN STUKKEN van *Twintig, Tien, Vijf, Twee en een half* en *Een Dollar.*
ENGELSCHE en AUSTRALIE GOUDEN SOVEREIGNS.

ZILVEREN SPECIEN.
MEXICAANSCHE DOLLARS (Spaanschemat Boeroeng).
SPAANSCHE DOLLARS (Spaanschemat Tiang).
STUKKEN van 5 francs.
OUDE SICCA ROPIJEN.

☞ Alle soorten van GOUDEN en ZILVEREN SPECIEN worden ten zijnen kantore in verwisseling aangenomen, tegen *Indisch Courant.*
(960)

BOMBAY UIJEN,
bij
(968) LEROUX & Co.

Amerikaansche
KINDERWAGENTJES
bij
(1022) CASSALETTE & CO.

Pas Ontpakt:
Een factuur prachtige
BRONZEN STATUETTEN,
van 2½ hoog,
bij
OLISLAEGER,
(961) *Juwelier. — Rijswijk.*

Per Margaret Eliza van Manilla ontvangen:
een factuur van diverse
SOORTEN SIGAREN.
(993) ABEELEN, DENNISON & Co.

MAISON N. PASCAL,
Noordwijk
a l'honneur de prévenir le **Public**, qu'elle vient de recevoir directement de ***Paris***, par le navire ***Paul Johan***,
UN GRAND ASSORTIMENT
CHAUSSURES,
première qualité,
pour DAMES, MESSIEURS et ENFANTS.
Souliers avec des BOUCLES pour BAL et Souliers pour la ville assortis.
(959)

MAATSCHAPPIJ VAN TOONKUNST.

REPETITIE

voor

MENDELSOHN'S LOBGESANG,

met ORCHEST,

op Woensdag den 3 April 1861,

des avonds ten 8 ure,

in het Lokaal van den **Schouwburg.**

Namens de Directie:

(1036) C. VRIESENDORP,

Secretaris.

MAATSCHAPPIJ

TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN IN OOST-INDIE.

Algemeene Vergadering

op Woensdag 3 April 1861,

des avonds ten haf acht ure in een der Lokalen van het Societeit gebouw de Harmonie.

PUNTEN VAN BEHANDELING:

a. Ballotage.
b. Jaarlijksch verslag der Commissie voor de Spaarbank en benoeming van drie Leden tot opname der rekening en verantwoording van den Penningmeester.
c. Benoeming van twee Commissarissen voor de Spaarbank, ter vervanging van de aftredende Heeren G. F. de Bruijn Kops en H. M. van Dorp.
d. Benoeming van eenen Voorzitter der Maatschappij ter vervanging, van den wegens vertrek aftredenden Heer Mr. J. Voute.
e. Mededeelingen van verschillenden aard.

De Secretaris,

(1030) A. WALEN.

Societeit de Harmonie.

De op Donderdag a. s. geannonceerde,

STAFMUZIJK

is door omstandigheden moeten

uitgesteld worden tot op Donderdag den 4den April.

Namens de Directie:

De Secretaris,

(990) E. JEEKEL.

MILITAIRE SOCIETEIT CONCORDIA.

THÉ-DANSANT

Op Zaturdag den 6 April 1861,

Namens het Bestuur:

De Secretaris,

(1002) BRUGMAN.

SPAARBANK.

Zitdagen 3 en 17 April.

(962)

De ondergeteekende heeft pas ontvangen:

500 Thail zuiver

AUSTRALIA BLADGOUD,

of zoogenaamd MAAS PRADA, dit goud is in den handel bekend als **100 Fouch**, zijnde het zuiverste en fijnste goud dat bestaat, hetzelve word bij Reaal en de Thail of hun onderdeelen verkocht.

Voor den uitvoer in het groot komt hetzelve op *ƒ* 936 de kilo of het Ned. ℔ te staan.

Bij hem is ook te bekomen:

Sidney, Bandjermassing en Menado goud in staven, Padang en Gorontalo stofgoud.

(1068) J. SPEET.

MANILLA SIGAREN,

Puike No. 2., havanna Model sigaren.

Bij

(992) ABEELEN, DENNISON & Co.

Per Mail Ontvangen:

Een keurig Factuur

BIJOUTERIEN,

alles naar den laatsten smaak vervaardigd.

(1023) CASSALETTE & Co.

Ontvangen:

SUPERIEURE ENGELSCHE SCHEERMESSEN,

ZAK- en PENNEMESSEN, BORDUURETUIS, Ivoren POTLOODEN met pen en pennemes. Gouden hemd- en mouw-KNOOPJES, dubbele TOONEEL- en ZEEKIJKERS, patent hang- en LADESLOOTJES, LETTERSLOTEN.

(989) JOHN PRYCE & Co.

Ontvangen met de laatst aangekomen Schepen:

Eenige

PIANINO'S,

uit de fabriek van **AUCHER, frères,** te ***Parijs,*** bekroond met eene **Medaille** op de **Parijsche** en met een getuigschrift op de **Londensche Tentoonstelling.**

Deze **PIANINO'S** zijn voor dit klimaat vervaardigd en munten uit, zoowel door ***sierlijkheid*** en ***soliditeit*** van bewerking als door haren ***zuiveren toon, à ƒ 700,—.***

Tevens zijn steeds voorradig:

CONCERT VLEUGELS,

VIERKANTE PIANO'S

en

Pianino's,

allen uit de Fabriek van

ERARD, te *Parijs*,

en

PIANINOS,

van J. H. PALING, te ***Rotterdam.***

(987) VAN OMMEREN, RUEB & Co.

Pas ontvangen per *Ferdinand Brumm* van

Liverpool:

Een factuur

Echte Engelsche Lampen,

als:

350 Hanglampen.
155 Muurlampen.
100 Kantoorlampen.
50 paar Tafellampen.
40 Kroonlampen met 2, 3, 4, 5 en 6 armen.

Alle deze LAMPEN zijn van gesoigneerd Fabrikaat, smaakvol model, en tegen zeer billijken prijs verkrijgbaar.

(1021) CASSALETTE & Co.

CHINESCHE GOEDEREN.

Bij de Ondergeteekenden pas ontvangen en tegen zeer billijken prijs verkrijgbaar:

Ivoren en Sandelhouten HANDSCHOENDOZEN.
Id. „ Id. WAAIJERS.
Id. „ Id. WERKMANDEN.
Id. „ Id. KAARTENKOKERS.

WAAIJERS van Zijde met Ivoren figuren, etc., etc., etc., zeer geschikt voor Cadeaux.

(1024) CASSALETTE & Co.

Pas Ontvangen en Ontpakt:

2 PIANINO'S,

uit de fabriek van CUIJPERS, te **'s Hage.**

2 Pianino's,

uit de fabriek van C. BREUGELMANS, te **Parijs.**

8 MELODIUMS,

uit de fabriek van ALEXANDRE FILS, te **Parijs.**

1 PIANO MECANIQUE,

uit de fabriek van DE BAIN, te **Parijs.**

alsmede:

eene prachtige collectie Bronzen Beelden, Pendules, Groupes,

etc., etc.

(1026) CASSALETTE & Co.

Op nieuw ontvangen:

PALEMBANGSCHE

ROTTINGMATTEN,

van verschillende lengte en breedte:

CHINESCHE VLOERMATEN,

4, 5 en 6/4 breedte, op 52 Ellen Lengte.

Japansche Matten, [illegible]

of het beleggen van vertrekken, lang 48 ellen op $1^1/_4$ Breedte.

(1025) CASSALETTE & Co.

Nederlandsch-Indische

ZEE- EN BRAND-ASSURANTIE MAATSCHAPPIJ.

Genoemde MAATSCHAPPIJ is voortdurend bereid tot het sluiten van verzekering tegen schade door

BRAND

te veroorzaken, hetzij op **Suiker-, Koffij-, Thee-** of andere **Etablissementen** en **Inventaris,** als op **Woonhuizen,** alsmede **Inboedel** en **Meubilair,**

waarvan de premie bedraagt tusschen 25 en 75 cents 's jaars voor iedere verzekerde *ƒ* 100,—, **afhankelijk** van den stand van het perceel en zijne belendingen.

Namens het Bestuur:

C. F. W. WIGGERS VAN KERCHEM, *Direkteur.*

F. H. TIEDEMAN, *waarnemend* „

Agenten op Java:

FRASER, EATON & Co., te *Soerabaija.*

B. KOPERSMIT & Co., te *Samarang,*

SAPORTAS & Co., *Cheribon.* (812)

De Ondergeteekenden, Agenten op Java van de Heeren

H. O. ROBINSON & Co.,

Ingenieurs te Londen,

hebben de eer te berigten aan Heeren SUIKER-FABRIEKANTEN en verdere belanghebbenden, dat zij thans voorhanden hebben:

EENE AFZONDERLIJKE

SUIKERRIET-MOLEN,

met Cylinders van 54 dm. lang en 27 dm. diameter, waarvan de teekeningen en specificatien ten hunnen kantore ter bezigtiging liggen.

en

Twee compleete Centrifugaal

Machines,

van 30 dm. diameter, met patent Stoompijpen, waarlooze metalen tappen en kussens, lederen drijfriemen enz.

De Heeren **H. O. ROBINSON & Co.,** hunne Etablissementen eene groote uitbreiding gegeven hebbende, zoodat zij in staat zijn aan de voortdurend alom vermeerderende aanvragen van hunne MACHIENEN te voldoen, kunnen thans iedere order, waarmede men hen zal willen begunstigen, met den meesten spoed ten uitvoer brengen, terwijl de Ondergeteekenden gereed zijn alle orders aan te nemen op

STOOM- en WATER-SUIKERRIETMOLENS, WATERWIELEN, VACUUMPANNEN, STOOMWERKTUIGEN, CENTRIFUGAAL MACHINES, RIJST- en OLIE-MOLENS, enz., enz., en op aanvrage specificatien en prijs opgaven kunnen verschaffen.

(900) MACLAINE, WATSON & Co.

NOTHERN ASSURANCE COMPANY.

Opgerigt in 1836.

VOOR

Brand- en Levensverzekeringen.

Kapitaal 1,295,760 Pd. St.

De ondergeteekenden, Agenten van voornoemde maatschappij voor **Java** en de omliggende **Nederlandsche Bezittingen,** zijn thans bereid om aan verzoeken ter verzekering gevolg te geven.

(810) MORGAN, MELBOURN en Co., *Batavia.*

PHOENIX FIRE OFFICE.

Gevestigd te LONDON sedert 1782.

ONGELIMITEERD KAPITAAL.

De ondergeteekenden, Agenten dezer Maatschappij blijven voortdurend verzekeringen sluiten tegen Brandschade op **Woon- en Pakhuizen, Meubelen, Koopmansgoederen, enz.,** zoomede op **Suiker-, Koffij- en Thée-Établissementen,** tegen de volgende premiën:

Op gebouwen van Steen met Pannen gedekt, gelegen in de Steden, zoomede op Goederen in dezelve . . . . 1% 's jaars

Op gebouwen van Steen met Pannen gedekt, gelegen buiten Steden, en afgezonderd van andere Gebouwen, zoomede op Goederen en Meubelen daarin aanwezig . . [illegible]

Suiker- en Koffij-Etablissementen

Gebouwen van Steen met Pannen gedekt, zoomede op Goederen, Producten, Machineriën, Gereedschappen, enz., daarin aanwezig. [illegible] %

Op Gebouwen van Steen en Hout of van Hout alleen, met Pannen gedekt, zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig . . [illegible]

Op Gebouwen van Hout, met Sirappen gedekt zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig . . . . [illegible] %

Op Schepen, liggende op Reede 1%

E. MOORMANN & Co., te *Batavia.*

C. DAMNITZ & Co., te *Samarang.*

(808) P. KERVEL & Co., te *Soerabaija.*

EERSTE BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Zaturdag, 30 Maart 1861, No. 26.

LITHOGRAPHIE.

De Ondergeteekende blijft zich voortdurend aanbevelen voor de levering van alle werken door Lithographie uit te voeren, als graveren van

WISSELS, KWITANTIEN, VISITEKAARTJES, POLISSEN, ETIQUETTES met Goud-, Zilver- en Kleurdruk, KAARTEN, etc.

Alles tegen zeer billijke prijzen en wedijverende met hetgeen op de beste Steendrukkerijen in Europa vervaardigd wordt.

Door uitbreiding van personeel kunnen de bestellingen thans zeer spoedig worden geëffectueerd.

H. M. VAN DORP.

Batavia 1861. (1006)

Per Mail ontvangen:

Loten voor de thans in Nederland trekkende

244ste Staatsloterij.

In de 243ste STAATSLOTERIJ,
zijn onder meer bij de ondergeteekenden getrokken:

No. 19755 ƒ 1000.—
" 19787 " 1000.—

Met de post van heden ontvangen onze nemers berigt van den uitkomst hunner Loten. De getrokken prijzen zijn dadelijk beschikbaar.

De **Officiele lijsten**, liggen na afloop der trekking steeds bij ons ter inzage.

De nog beschikbare **loten** zijn te bekomen:

Een heel lot . . ƒ 100.—
Een half " . . " 50.—
Een vijfde " . . " 20.—

Te Batavia bij
G. KOLFF & Co.,
" Samarang bij
DE GROOT, KOLFF & Co.

13 Maart 1861. (949)

Kantoor- en Papierhandel
W. OGILVIE.

Wederom ontvangen:

RODGERS SCHEER- en ZAKMESSEN van de beste qualiteit.
GOUDEN en IVOREN ZAKPOTLOODEN met messen.
COMPAS en THERMOMETER.
DIAMANTPENNEN met en zonder houder.
MEETSNOEREN, GARENTELLERS en velerlei soorten LOUPEN. (1010)

Gratis.

OVERSTROOMING.

Bij den ondergeteekende is de inteekening opengesteld op een plaatwerk, getiteld:

SCHETSEN UIT BANDJERMASSING,

waarvan proefplaten bij hem ter inzage liggen. De prijs der 20 Schetsen is bepaald op **ƒ 10,—**. De zuivere opbrengst is bestemd de eene helft voor den teekenaar, en ten gevolge van verwonding voor de dienst ongeschikt geworden krijgsman, en de andere helft voor de slagtoffers van de overstrooming op Java.

H. M. VAN DORP.

Batavia, 27 Februarij 1861. (1005)

INTEEKENINGS-LIJSTEN zijn voorhanden bij de Boekhandelaren op Java.

DE ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY.

De smart is de voorlooper van den dood, doet de pijn ophouden en gij zult de kwaal beteugelen. De wonderbare genezingen van de twee bovengenoemde geneesmiddelen hebben hen algemeen doen aanzien als de beste middelen, die ooit zijn bekend geworden. Het is een feit hetwelk verwondering baart dat zij namelijk zweren en puisten of verzweringen genezen alwaren zij twintig jaren oud en zelfs nadat alle andere middelen vruchteloos geweest zijn.

Doosjes pillen à ƒ 1. — ƒ3. — ƒ 5.—
Potjes zalf à ƒ 1. — ƒ 3. — ƒ 5.—

Te Batavia bij S. B. van Kleeff & Co.
" Banjoewangie " M. S. Cheriman.
" Soeracarta " W. Veldman.
" Djocjocarta " Buijn & Co.
" Salatiga " K. Kruthoffer.
" Tagal " Wed. Dorr.
" Cheribon " W. Galjatan.
" Cheribon " M. Blok en Co.
" Samarang " H. L. Lion en Co. (947)

de Groot, Kolff & Co. en de hoofd agenten Soesman en Co.

Gratis.

Verkrijgbaar bij:

H. M. VAN DORP te Batavia,

geheel ten behoeve der ongelukkigen door den jongsten Watersnood in Nederland

UITBOEZEMING

ter gelegenheid mijner terugkomst in mijn Vaderland na een 45jarig verblijf in Neêrland's-Indie, door W. L. RITTER. *oud Redakteur van den Java-Bode,*

à ƒ 1.—

(1001) H. M. VAN DORP.

Gratis.

De ondergeteekende verzoekt de Inteekenaren op de

SCHETSEN VAN BANDJERMASSING,

uittegeven ten behoeve der slagtoffers van den Watersnood op Java, het bedrag der inteekening à ƒ 10.— bij de opgave te voegen, ten einde belanghebbenden spoedig in het bezit der gelden te kunnen stellen.

Het Plaatwerk zal vermoedelijk binnen anderhalve maand gereed zijn.

H. M. VAN DORP.

Batavia, 2 Maart 1861. (1004)

STOOMBOOT
Prins van Oranje.

Het vertrek dezer Boot van hier naar

SAMARANG en SOURABAIJA,

is bepaald op

ZONDAG, den 31sten Maart

Nadere informatiën bij

de Agenten,

(950) MORGAN, MELBOURN & Co.

Stoomvaart in den Indischen Archipel.

Het vertrek der Stoomschepen in iedere maand gedurende het jaar 1861, is geregeld als volgt:

VAN BATAVIA:

naar MUNTOK, RIOUW en SINGAPORE, den 3den en 17den.
naar SAMARANG en SOERABAIJA, den 7den en 22sten.
naar BILLITON, PONTIANAK en SINGKAWANG, den 8sten.
naar BENKOELEN en PADANG, den 23sten.

VAN SOERABAIJA:

naar MAKASSAR, TIMOR-KOEPANG, DELHI en de MOLUKKEN, den 13den.
naar BAWEAN en BANJERMASSING, den 27sten.

Nadere inlichtingen te bekomen bij

W. CORES DE VRIES, } te *Batavia* en te *Soerabaija*.
B. KOPERSMIT & Co., te *Samarang*.

(1003)

Het vertrek van de Stoomboot

PALEMBANG PAKKET,

Kapt. SCHEEL,

is bepaald

op den 10 April e. k. naar

Muntok en Palembang

den 24 April e. k. naar

de Lampongs.

de Agenten,

(966) BUIJS, JACOBSEN & Co.

VOOR PASSAGE NAAR NEDERLAND

wordt aangeboden het Ned. Fregatschip

JANNETJE,

Kapt. A. LUPKE.

De uitmuntende inrigtingen van dit Campagne Schip, bevelen hetzelve bijzonder aan voor den overvoer van familien of enkele personen, zullende het vertrek tegen de helft van April plaats hebben. Er bevindt zich een kundig SCHEEPSDOCTOR en eene melkgevende Koe aan boord.

Nadere informatiën te bekomen te *Soerabaija* en hier bij

de Agenten,

(975) B. KOPERSMIT & Co.

IN NAAM DES KONINGS!

DE GOUVERNEUR-GENERAAL VAN NEDERLANDSCH-INDIE;

Den Raad van Nederlandsch-Indië gehoord:

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut! *doet te weten:*

Dat Hij, in aanmerking nemende, dat het wenschelijk is de regten van de eigenaren der in de kampong Melajoe, ter hoofdplaats Makasser, gelegene gronden te verzekeren, en tot dat einde de tot hiertoe door het hoofd dier kampong uitgeoefende bevoegdheid, om van die gronden eigendoms-bewijzen uit te reiken, behoort te werden opgeheven;

Lettende op de artikelen 20, 29, 31 en 33 van het reglement op het beleid der regering van Nederlandsch-Indië;

Ondere nadere goedkeuring des Konings; voor zoo veel de vrijstelling van zegelregt bij art. 3 hieronder betreft, heeft goedgevonden en verstaan:

Art. 1. De bevoegdheid, tot hiertoe door den kapitein der Maleijers te Makasser uitgeoefend, om van de in de kampong Melajoe, ter hoofdplaats Makasser, gelegene gronden eigendoms-bewijzen uit te reiken, wordt van stonde aan opgeheven.

Art. 2. Hun, die, krachtens door den kapitein der Maleijers te Makasser afgegeven eigendoms-bewijzen, of andere als deugdelijk erkende titels, blijken eigenaren te zijn van de in de kampong Melajoe ter gemelde plaatse gelegene gronden, worden, ter vervanging van die bewijzen of titels, overeenkomstig de ordonnancie op den eigendom van vaste goederen en het inschrijven van hypotheken op dezelve in Nederlandsch-Indië (staatsblad 1834 no. 27) opgemaakte eigendoms-akten uitgereikt.

Art. 3. De bij art. 2 bedoelde inschrijving in de openbare registers, zoomede de opmaking der eerste, tot verkrijging der eigendoms-bewijzen benoodigde meetbrieven, geschieden kosteloos en vrij van zegel, voor zoover de belanghebbenden zich binnen één jaar na de dagteekening dezer verordening tot het een of ander bij de bevoegde autoriteit hebben aangemeld.

Voor de uitreiking van een eerste afschrift of expeditie der binnen dat jaar opgemaakte eigendoms-akten, wordt aan den griffier bij den Raad van justitie te Makasser door belanghebbenden te goed gedaan eene som van ƒ 3 (drie gulden).

Art. 4. Na het in het vorige artikel bepaalde tijdstip, zijn voor het opmaken der meetbrieven en het inschrijven der eigendoms-bewijzen, de gewone zegel- en leges-gelden verschuldigd.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze in het Staatsblad van Nederlandsch-Indie geplaatst, en, voor zoo veel noodig, in de Inlandsche en Chinesche talen aangeplakt worden.

Gelast en beveelt voorts, dat alle hooge en lage kollegien en ambtenaren, officieren en justicieren, ieder voor zoo veel hem aangaat, aan de stipte naleving dezer de hand zullen houden, zonder oogluiking of aanzien des persoons.

Gedaan te Batavia den 25 Maart 1861.

CHS. F. PAHUD.

De Algemeene Sekretaris,

A. LOUDON.

(Staatsblad no. 16.)

EXTRAKTEN *uit het Register der besluiten van den Gouverneur Generaal van Nederlandsch-Indie.*

BUITENZORG, den 23 Maart 1861. (No. 70.)

(Staatsblad no. 14.)

Gelezen, enz.

Den Raad van Nederlandsch-Indie gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Met aanvulling der publikatie van 27 April 1849 (staatsblad no. 23), te bepalen, dat de in die publikatie vermelde ambtenaren, voor de daarbij omschreven verrigtingen, zullen mogen deklareren op den voet van het tarief La. B, vastgesteld bij de publikatie van 10 Mei 1851 (staatsblad no. 27).

Ten Tweede: enz.

Afschrift, enz.

Ter ordonnancie van den Gouverneur-Generaal:

De Algemeene Sekretaris,

A. LOUDON.

BUITENZORG, den 23sten Maart 1861. (No. 3.)

(Staatsblad no. 15.)

Gelezen, enz.

Den Raad van Nederlandsch-Indie gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: enz.

Ten Derde: Te bepalen, dat binnenlandsche verloven aan met de waarneming van burgerlijke betrekkingen belaste officieren der zee- en landmagt verleend worden op den voet van het reglement op de binnenlandsche verloven voor civiele ambtenaren en officieren van het sedentaire zeewezen in Nederlandsch-Indie (staatsblad 1853, no. 47).

Ter ordonnancie van den Gouverneur-Generaal:

De Algemeene Sekretaris,

A. LOUDON.

Bij koninklijk besluit van den 29sten December 1860, no. 83, is de tweede luitenant R. P. Bowles van het 8ste regiment infanterie, in zijn rang en anciënniteit overgeplaatst, bij het wapen der infanterie van het leger in Oost-Indie, met bepaling dat hij daarbij zal rangschikken onmiddelijk onder den tweeden luitenant W. G. Goteling Vinnis van genoemd leger.

Civiel Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de benoemde officier van justitie bij den raad van justitie te Batavia mr. W. à Brakel Reiger, laatst officier van justitie bij den raad van justitie te Samarang, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd.

Verleend:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den raadsheer in het hoog-geregtshof van Nederlandsch-Indie mr. J. Voute.

Benoemd:

Tot officier van justitie bij den raad van justitie te Batavia, den officier van justitie bij den raad van justitie te Soerabaija mr. M. W. Scheltema.

Tot advokaten en prokureurs bij den raad van justitie te Samarang mr. A. Lens en mr. C. M. van der Leeuw.

Tot advokaat en prokureur bij den raad van justitie te Soerabaija mr. T. T. H. van Benthem van den Bergh.

Bevorderd,

BIJ HET BINNENLANDSCH BESTUUR IN DE ADSISTENTRESIDENTIE VAN BENKOELEN.

Tot kontroleur der eerste klasse, de kontroleur der tweede klasse, W. R. Winter.

Tot kontroleurs der tweede klasse, de kontroleurs der derde klasse, J. H. C. van Dijk en G. J. Peeters.

ADVERTENTIEN.

POSTKANTOOR.

Op Zaturdag den 6den April e. k. zullen postpakketten worden gesloten voor

Makasser, Timor-Koepang, Delhi en de Molukken,

te verzenden met een der stoombooten van *W. Cores de Vries.*

De daarvoor bestemde brieven kunnen dien dag worden bezorgd te *Weltevreden* tot 's middags 5 uren, in de stad tot 4 uren.

Op Zondag den 7den April e. k. zullen postpakketten worden gesloten voor

Billiton, Pontianak en Singkawang,

te verzenden met een der stoomschepen van *W. Cores de Vries.*

De daarvoor bestemde brieven kunnen dien dag worden bezorgd te Weltevreden des avonds om 5 uur, in de stad tot 4 uur.

Watersnood op Midden-Java.

Opgave van ontvangen giften ten behoeve der noodlijdenden door den watersnood op *Midden-Java.*

Van den zendeling-leeraar B. P. Keasberry, de opbrengst eener kollekte bij zijne kleine inlandsche gemeente te Singapore		*f* 127.99
Verder ontvangen bij 's lands kas te Batavia		» 8,381.—
Idem te Buitenzorg		» 4537.9½
Idem te Pekalongan		» 1 891.—
Idem te Samarang		» 1,684.50
Idem te Japara		» 817.28
Idem te Rembang		» 1,186.50
Idem te Soerabaija		» 34,563.47
Idem te Pasoeroean		» 3,690.—
Idem te Tjilatjap (Banjoemaas)		» 2,377.50
Idem te Madioen		» 1,807.—
Idem te Kediri		» 4,744.—
		f 61,724.03½
Pedrag der vorige opgave	89,345.35½	
Voor Japara is daarbij abusivelijk uitgetrokken *f* 6,165.83, instede van *f* 3,117.66½	» 3,048 16½	
		» 86.297,19
Totaal der tot heden ingekomen opgaven		*f* 148,021.22½

De Direkteur van Financien,
J. W. C. DIEPENHEIM.

De Assistent-resident voor de Policie brengt ter kennisse van belanghebbenden, dat de prijs van het Brood voor de maand April e. k. blijft bepaald als volgt:

voor een tarwenbrood wegende 1 pd. — 21 cents.
» » » » ½ » — 10 »
» » » » ¼ » — 5 »

De Assistent-resident voor de Policie brengt ter kennisse van belanghebbenden, dat de prijzen voor het Rund-, Varkens- en Buffelvleesch voor de maand April e k. zijn bepaald als volgt:

Rundvleesch, per m. pd., . 60 cents.
Varkensvleesch, „ katti . . 32½ „
Buffelvleesch, „ „ . . . . 28 „

De ingenieur 1ste klasse, chef der 1ste waterstaats-afdeeling, maakt bij deze bekend, dat ten gevolge van plaats hebbende reparatien aan de brug gelegen in de verbinding van de wegen Kebon Siri en Tana-Abang, tot nader opzeggens toe, voor wagenverkeer zal zijn afgesloten.

VENDUTIEN.

Dingsdag 2 April, voor het woonhuis van den heer Schiebelhout door van Riet & ter Gouw.

en

Houtvendutie door John Pryce & Co.

Woensdag 3 April, voor het woonhuis van den heer Voute, door Gebrs. Roselje & Co.

en

Voor het kommissiehuis van van Slooten, Morgan & Co.

Donderdag 4 April, voor het woonhuis van den heer van Pers, door van Slooten, Morgan & Co.

en

Voor de Pakhuizen van Adam & Co. door John Pryce & Co.

Vrijdag 5 April, voor het woonhuis van den heer Kortman, door Cassalette & Co.

en

Aan de kleine Boom van goederen van het gestrande schip de Twee Anthonijs, door J. Speet.

Zaterdag 6 April, Pandgoederen.

Oproeping van Crediteuren.

In de Javasche Courant van den 27 Maart worden opgeroepen de debiteuren en krediteuren in de navolgende boedels.

Door de Boedelkamer te Soerabaija, van wijlen den Chinees Ong Anglian.

Door de Weeskamer te Soerabaija van wijlen vrouwe Helena Condoo, in leven weduwe van Friedrich Wilhelm Carl George van Bulow.

Door de weduwe A. K. Mossembekker, tot het hooren afleggen van rekening en verantwoording.

Door den Gemagtigde van de testamentaire Exekutrice te Djokjokarta van wijlen den heer Pieter Henry Meijer Timmerman Thijssen.

Aangekomen Vreemdelingen.

VAN 27 TOT 29 MAART.

MARINE-HOTEL. A. Tauny, van Samarang, — P. Wet top Koning, van de Reede. — J. C. Oudraat, van Idem. — H. B. A. Kramer, van Hongkong.

HOTEL DER NEDERLANDEN. Baron van Asbeek, van Cheribon. — Lomberg en Echtgenoot, van Rotterdam. — Van Ruyven, van Idem. — Dr. Heggezijnen, van Cheribon. — Bernhoff, van Rusland. — Korowshy, van Idem. — Staguff, van Idem. — Jasper, van Rotterdam.

JAVA HOTEL. G. W. Haake, van Melbourn. — Henry Bonn, van Idem. — H. Meijer en Familie, van Rotterdam. — H. B. Jaski, van Cardiff. — Lodewijks, van Nederland.

HOTEL DES INDES. Negen Russische officieren, van Rusland. — V. D. Stax, van Hospit. — Carlier, van de Reede. — Schiebelhout en Echtgenoot, van Batavia. — Heine, van Idem.

HOTEL WILLEM II. J. S. G Gramberg en Echtgenoot, van Marine Hotel. — H. Van Dalen, en Echtgenoot, van Rotterdam. — Holtzer, van Hospitaal. — Nix, van Idem.

Vertrekkende Personen.

Onder-intendant 1ste klasse J. G. Bennenk en echtgenoot. — Mevr. de wed. jhr. mr. L. Tjarda van Starkenborgh en dochtertje. — De weduwe Bleckmann.

De Policie en de huisbedienden.

Hoort men in Europa menig zorgzame huismoeder klagen over hare dienstboden, 't zij dat luiheid, slordigheid, flunderzucht, diefachtigheid, lompheid of welke ondeugd anders hare verontwaardiging heeft opgewekt, — in het gezegend Oost-Indië verneemt men die klagten tienmaal erger, en doorgaans met tienmaal meer regt. Velen — en wij bekennen gaarne volmondig ook onder dit getal te behooren — zouden, als 't mooglijk was, hier liefst geen bedienden houden, maar aangezien wij Europeanen niet gevoeglijk zelf onze paarden kunnen roskammen, hun gras van de kali naar huis pikelen, de badkuip volpompen, onze kamers schoonhouden, ons eten koken, enz., zijn we *genoodzaakt* één, twee of meer van onze bruine broertjes of zusjes in dienst te hebben, en bijgevolg er al den last, al de moeite of soesa geduldig van te dragen. Het karakter onzer huisbedienden zullen we hier maar niet beschrijven; ieder kent die bij ondervinding en heeft een type voor den geest, waaraan ontzachlijk veel te berispen en doorgaans weinig te prijzen valt. Wij ontkennen ten sterkste, dat de oorzaak van dit ongunstige verschijnsel gelegen zou zijn in te karige betaling of slechte behandeling der dienstboden van de zijde hunner heeren en vrouwen: men verdraagt al ligt heel veel van een half-goeden bediende, omdat men schier verzekerd is, in een opvolger nog meer te berispen te hebben. Integendeel schrijven wij die oorzaak toe aan het zorgelooze, onverschillige en trage karakter van den inlander, om nu maar te zwijgen van nog minder goede hoedanigheden, en aan de in vergelijking van Europa geringe bevolking, waardoor zij steeds verzekerd zijn, een dienst te kunnen bekomen, indien zij zich slechts aanmelden. Bij deze feiten mag het verwondering baren, dat de wettelijke bepalingen op dit gewigtig punt nog zooveel te wenschen overlaten, waarvan eindelooze moeijelijkheden het gevolg zijn, en waardoor de policie zeer dikwijls — wij gelooven gaarne wel eens te veel — wordt lastig gevallen. Talloos zijn dan ook de klagten, in den laatsten tijd aangeheven over diefstal door huisbedienden, wegloopen, enz., 't geen niet te ontkennen valt, dat vroeger minder plaats had. 't Werd daarom meer dan tijd dat de policie zich met deze zaak bemoeide, en daarom deed ons de advertentie van den heer van Deinse, assistent-resident voor de policie te Batavia, in de *Javasche Courant* van Zaturdag, den 23sten dezer, groot genoegen, hoewel wij een aanmerking niet kunnen terughouden. Die advertentie houdt in — onder terugzigt op de advertentie in de *Javasche Courant* van 14 Dec. 1859, waar bekend wordt gemaakt de meer en meer onder de inlandsche bedienden toenemende gewoonte, om bij het aanbieden hunner diensten gebruik te maken van valsche of nagemaakte certifikaten, en ieder wordt uitgenoodigd, om in het belang der algemeene orde bij het ontdekken van dergelijke zaken daarvan steeds onverwijld kennis te geven aan de policie, ten einde de schuldigen naar verdienste kunnen worden gestraft — dat het wenschelijk is »geen bedienden in dienst te nemen, die niet voorzien zijn van een behoorlijk kampongbriefje, *alsmede* van een bewijs van ontslag van hunnen vorigen meester, en om hen die zonder zoodanige bewijzen hunne diensten komen aanbieden, ter verzekering van hunne identiteit en goed gedrag, naar eene der onderschouten te zenden."

De assistent-resident merkt verder op, dat »op deze eenvoudige wijze belanghebbenden niet alleen worden gevrijwaard tegen het straffeloos wegloopen hunner bedienden en het opvorderen van anderen door de policie, maar dat daardoor tevens krachtdadig wordt medegewerkt tot handhaving eener goede policie en tot opsporing van vele kleine huisdiefstallen, waarvan de daders thans door de gemakkelijkheid, waarmede zij schier overal in dienst worden genomen, niet zelden aan de naspoingen der policie ontsnappen."

Niet alleen zijn wij met den heer van Deinse van oordeel, dat bovenvermelde kontrôle *wenschelijk* is, maar wij gaan een stap verder en noemen haar *noodzakelijk.* Niet alleen zouden wij het den ingezetenen *verzoeken*, maar *gebieden*, tot een verpligting maken, en hen die, hieraan niet voldoende, naderhand bij de policie over weggeloopen bedienden kwamen klagen, alle hulp der policie weigeren of zelfs wel een geldboete opleggen. Is het de pligt der bevoegde autoriteit alle pogingen aan te wenden tot bescherming van het leven en den eigendom der burgers, hen behulpzaam te zijn in al wat tot hunne rust, veiligheid enz. betrekking heeft,— van hunne zijde zijn de burgers gehouden getrouw na te komen wat de wet van hen eischt en daardoor de autoriteit in de hand te werken. Die de wet niet opvolgt of nakomt en zich dus boven de wet plaatst, verbeurt daardoor ook de aanspraak op de bescherming der wet.

De boven medegedeelde maatregel van de policie is vooreerst niet algemeen genoeg, zelfs niet wanneer zij in betrekking tot dien van 14 December 1859 wordt beschouwd. Deze laatste noodigt de ingezetenen uit, om wanneer zij bij hunne bedienden valsche briefjes ontdekken, daarvan onverwijld der policie kennis te geven, de eerste om de bedienden, die zich zonder kampong- of ontslagbriefjen komen aanmelden, naar den schout te zenden. Al dadelijk ontstaat de vraag: wie waarborgt ons dat een bediende, die zich met behoorlijke papieren bij ons aanmeldt, waarlijk degene is voor wien hij zich uitgeeft? Wie geeft ons de zekerheid, dat die papieren echt zijn? En hoe ontdekken wij hunne valschheid? Dit is ons bedunkens een zaak van genoeg gewigt om er op te letten. Daarom zouden wij in elk geval die verifikatie verpligtend maken, en bepaald verbieden, dat iemand bedienden aannam, zonder zich van hunne identiteit, zoowel wat het kampongbriefjen als wat hun ontslagbewijs aangaat, te vergewissen. Zonder deze bepaling zal de aanmaning van den assistent-resident weinig kunnen uitwerken.

Onze tweede aanmerking betreft de plaats waar die verifikatie dient te geschieden. De assistent-resident verwijst naar de onderschouten. Voor zoover wij weten zijn er te Batavia maar drie, twee voor de stad, een voor Bazaar Baroe en omstreken, waartoe o. a. Tanabang, Djatti en Kramat behoort. Vooral deze laatste zou daardoor met werkzaamheden overladen worden, en om deze reden en tevens omdat dit voor veraf wonende ingezetenen te bezwarend is, zouden wij deze taak aan de inlandsche wijkmeesters opdragen. Ons dunkt dat die verifikatie meer eigenaardig tot hun werkkring behoort en zeker kennen zij, dienen dit althans te weten de inlanders hunner wijk beter dan de schout. Uitgezonderd de bedienden, die uit andere afdeelingen te Batavia komen dienen, tracht de inlander zich doorgaans in de nabijheid der kampong waar hij thuis behoort te verhuren, — wel bestaan er uitzonderingen, doch deze vormen nu eenmaal den regel niet. Daarom zou het voor de heeren en de bedienden beiden het gemakkelijkst zijn, de kampongbriefjes door den wijkmeester te laten verifieëren, terwijl de nieuwe huurder zichzelf zou moeten belasten met de verifikatie der ontslagbriefjes, wat wel eenige moeite kost, maar ook zekerheid geeft.

Dit gebrekkige komt niet ten laste van den heer van Deinse, die wel geroepen is voor een goede policie te waken, maar niet om reglementen voor bedienden zamen te stellen. Dit laatste behoort tot den werkkring der regering, wie wij daarom deze zaak dringend aanbevelen, wijl de noodzakelijkheid van afdoende bepalingen op dit stuk met den dag meer gevoeld wordt.

Onze bescheiden meening is, dat door een maatregel, gelijk wij boven aangaven, een groote verbetering tot stand gebragt zou worden, hetgeen thans, ook bij den besten wil der policie, uithoofde van gemis aan goede bepalingen ondoenlijk is.

Overzigt van het gebeurde in Nederlandsch-Indië.

Batavia, 30 Maart. Zouden wij een vergelijking moeten maken tusschen de ellende in Nederland en Indië door overstrooming veroorzaakt, wij zouden dadelijk zeggen, dat, hoe uitgebreid die overstrooming op Java is geweest, die in Nederland veel meer ellende heeft te weeg gebragt. 't Was dan ook met een innig gevoel van medelijden, dat wij kennis namen van de treurige tijdingen uit Nederland. Maar goed deed het ons tevens te zien, hoe iedereen in Nederland gaf naar mate hij geven kon, gelijk wij hier voor Java hebben gedaan en nog doen. En bovenal trof ons wat de koning verrigtte en staarden wij met eerbied en liefde op den vorst, die zijne ongelukkige onderdanen opzocht, opbeurde, troostte en hielp. God zegene den vorst!

De pogingen, door onzen uitgever en door de heeren Lange & Co. aangewend voor den watersnood in Nederland, zijn tot dusverre nog met geen zeer gunstig gevolg bekroond.

Over de ramp op Java kunnen wij kort zijn. Nog steeds gaat men voort met het verzamelen van giften voor de ongelukkige slagtoffers. Op den 27sten Maart bedroegen deze de som van ruim *f* 148,000.—, waarbij evenwel niet moeten gerekend worden de giften in levensmiddelen, kleederen, enz. enz., in menigte uit de omliggende plaatsen naar het tooneel der verwoesting gezonden, want wij Nederlanders in Indië hebben niet de gewoonte, om bij de gift van *f* 0.50 onze initialen met eenige regels rijmende ongerijmdheid naar een dagblad ter opname te zenden, gelijk dit in Nederland tot vervelens toe geschiedt. Verder is hier nog niet onder begrepen de opbrengst van een assaut, een koncert en een liefhebberij-tooneelvoorstelling, allen hier in de laatste dagen ter hoofdplaatse gegeven.

Bepaalde getallen omtrent de geleden verliezen kunnen wij nog niet opgeven. Alleen weten wij, dat er in de residentie Banjoemaas meer dan 7000 en in de Bangelen 22000 bouws sawa zijn vernield. De schade, aan verdronken vee, vernielde woningen en huisraad, enz. enz. is nog niet te berekenen.

Overigens is er van Java niets bijzonders te berigten, want de détails, die hier en daar vernomen worden over de overstrooming en die achtereenvolgend in onze verschillende nos. opgenomen zijn, zijn over 't algemeen van te weinig belang, om ze hier nog ens afzonderlijk ter sprake te brengen. Ook van buiten Java zijn de tijdingen zeer onbelangrijk, en hoofdzakelijk uit gewoonte werpen wij er een blik op, die de zaken op zich-zelf anders niet verdienen. Zoo meldt men van Makasser, dat er een meisjens-rover, een moordenaar en nog een paar lieden van dit soort door de policie neergehouwen zijn, toen zij zich niet wilden gevangen geven; dat in Roembija, ten noordwesten van Bonthain, vreeselijk gestolen wordt — welk nieuws wij van Batavia ook kunnen melden —, omdat de inwoners zoo bijzonder veel van amfioenschuiven, dobbelen en hanengevechten houden. Daarbij zijn deze diefstallen de oorzaak van eindelooze twisten en veeten en komt het wel eens tot een geregeld gevecht, waarbij menschenlevens verloren gaan.

Van Banda meldt men, dat de oogst van noten en foelie in 1860 zoo voordeelig is geweest als nog nooit te voren en dat dit jaar geen minder rijken oogst belooft. De rijst is er duur, door gebrek aan genoegzamen aanvoer, en onder de bevolking heerschten hier en daar koortsen.

Op Sumatra is Pirahoen nog steeds weerspannig en tot dusverre niet in onze handen. Een paar hoofdmuitelingen zijn in onderwerping gekomen.

Het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen heeft een nieuwe aflevering van het Tijdschrift voor Indische Taal-, Land- en Volkenkunde uitgegeven, waarin vooral belangrijk is een stuk van den heer Maks: *Reis naar de Kapoeas en Kahajan in* 1859. Ook van het tijdschrift: Het regt in Neerlandsch-Indië gewerd ons een nieuwe aflevering, die wij met genoegen hebben gelezen. Voor het algemeen vooral belangrijk noemen wij daarin *De vrijbuiter Blasoeng en zijne rotgezellen, de Aanval der opstandelingen op Borneo op de schans van Tuyl en op Bandjermassing, en het komplot van een militairen opstand op Willem I.*

BATAVIA.

De *mail sluit den 2den April.* a. s.

De eerste aflevering des tienden jaargangs van Het Regt in Nederlandsch-Indië bevat eenige stukken, waarop wij met nadruk opmerkzaam maken. Het eerste is getiteld: *De vrijbuiter Blasoeng en zijne rotgezellen* en bevat het hoogst interessante verhaal van de expeditie onder den heer Hennevelt, civiel gezaghebber te Sampit, welke door zijne onvermoeide nasporingen, zijne snelle en doeltreffende maatregelen dezen zeeroover en moordenaar met zijne bende vernielde. Vervolgens vinden wij daarin het verhaal van het regtsgeding tegen de bende, die in 1859 een *aanval* waagde op de *schans van Tuijl*, in verband met een ande-

ren aanval op de *hoofdplaats Bandjermassing*, en eindelijk het *komplot tot een militairen opstand, alsmede tot desertie, onder het garnizoen te Willem I.*

Zuiver regtsgeleerde lektuur is, hoe belangrijk ook voor de mannen van het vak, voor niet-juristen niet zeer boeijend, maar stukken, gelijk wij boven noemden, worden door iedereen met genoegen gelezen. Is het der ijverige redaktie van Het Regt mogelijk, dan hopen wij meer stukken in dit genre te lezen, wat naar ons inzien het debiet van dit tijdschrift onder het publiek zal bevorderen.

Naar het gerucht wil zal een geregtelijk onderzoek worden ingesteld ter zake van knoeijerijen, die aan de recherche zouden geschied zijn en waardoor 's lands kas voor groote sommen is benadeeld. Bijzonderheden kunnen we vooreerst nog niet mededeelen, doch wij zullen onze lezers op de hoogte hiervan houden.

De voorstelling van het fransche liefhebberijtooneelgezelschap heeft den toeschouwers algemeen genoegen gedaan, en de som van ruim *f* 400.— bruto opgeleverd. Wij wenschen de leden geluk met dezen afloop, waardoor ook zij op waardige wijze tot de ondersteuning der noodlijdenden op Java hebben bijgedragen.

Eenige dagen geleden is hier aangekomen de predikant E. W. King, als zoodanig bij de Schotsche kerk geordend. Maandag den 1sten April zal hij naar wij vernemen, der ochtends te 9 uren, in de Engelsche kerk op Parattan godsdienstoefening houden in de hollandsche taal.

Bij alle boekhandelaren in N. I. is de inteekening opengesteld op een plaat, voorstellende 24 tafereelen uit den waterramp in den Bommelerwaard, ter plaatsezelve geteekend door den Heer Last, à *f* 5.—, waarvan de opbrengst geheel ten voordeele der ongelukkigen in Nederland. Wij hopen, dat de inteekeningslijsten binnen kort met handteekeningen bedekt zullen zijn en wij daardoor toonen menschlievendheid in den uitgestrektsten zin 'te beoefenen.

De onder de inlanders van tijd tot tijd heerschende ziekte, *pattek* genaamd, werd vroeger als ongeneeslijk beschouwd, en de daardoor aangetaste lijders verborgen zich in de kampong er waren voor alles verloren. Thans worden zij opgenomen in het Chinesche hospitaal alhier en genezen. Zoo zijn er ten vorigen jare meer dan honderd aan deze kwaal lijdende menschen hersteld en aan de maatschappij teruggegeven.

— In de bestuursvergadering der Nederlandsch-Indische Maatschappij van Nijverheid en Landbouw op Maandag, den 18den Maart jl. zijn als gewone leden aangenomen de heeren: J. van Lennep, mr. F. Th. Pahud, F. H. Tiedeman, W. A. Zilver Rupe te Batavia, J. C. Labaar te Tjiomas (Buitenzorg), P. Zwager te Watoe Penganten (nabij Bojolali) en J. van der Weijde te Soerabaija.

— In de op den 20sten dezer gehouden bestuursvergadering van de Natuurkundige Vereeniging in Nederlandsch-Indie, werden benoemd tot gewone leden de HH. J. L. Warnas, militair apotheker, F. A. Enklaar, partikulier, beiden te Batavia; E. la Porte, te Bordeaux en K. von Baer, te St. Persburg.

Cheribon. — In den avond van den 16den Februarij jl. had in het regentschap Koeningan in het water van een meir en in dat van vier vijvers, eene sterke beweging, even als van eene zware deining, plaats.

De oorzaak daarvan was vermoedelijk eene aardbeving, welke meening versterkt wordt door de omstandigheid, dat dusdanige natuurverschijnselen ook elders op Java, nagenoeg te gelijker tijd, zijn waargenomen.

In hetzelfde regentschap had op den 6den Maart ook eene aardstorting plaats, waardoor p. m. 5000 koffijboomen vernield zijn.

Op den 23sten Februarij woedde in de distrikten Pendjaloe Kwali (afdeeling Galoe) een vrij hevige orkaan, waardoor 1 bidhuis, 4 loemboengs, ruim 2000 koffij-en onderscheidene andere boomen zijn omgewaaid.

Door hoogen waterstand van de rivieren in het regentschap Cheribon is niet onbelangrijke schade toegebragt aan wegen, bruggen en dammen.

Deze hooge waterstanden veroorzaakten echter weinig schade aan het te veld staande padigewas, daar het verlies van aanplant slechts eene uitgestrektheid van 18 bouws bedroeg.

Samarang. — Op den 10den Maart hebben door zware regens aan de noordelijke- en oostelijke hellingen van den berg Kendalisodo, distrikt Ambarawa, aardstortingen plaats gehad, waardoor 2480 koffijboomen van den aanplant van 1855—1858, en 3 bouws sawa's door de opgekomene bandjirs overstroomd, en het daarop aanwezige jonge padi-gewas weggespoeld zijn.

Ook is op dien dag de Javaan Pak Sawia, inwoner der dessa Djatiroengo, distrikt Ambarawa, die de rivier van dien naam wilde doorwaden, om zich huiswaarts te begeven, door den aankomenden bandjir medegesleept en verdronken; zijn lijk is den volgenden dag in het distrikt Singenlor, (afdeeling Samarang gevonden.

Op den 13den daaraanvolgende zijn mede ten gevolge van eene overstrooming 2½ bouws sawa's te Banjoebiroe, distrikt Ambarawa, door afgespoelde aarde uit het gebergte bedekt geworden.

— De dijk langs de Toentang nabij Lemiri is op den 10den Maart ten gevolge van buitengewoon hoogen waterstand doorgebroken, waardoor de weg drie voeten onder water is gezet.

Ongelukken hebben daarbij niet plaats gevonden.

De bevolking was ijverig bezig om den doorbraak te herstellen.

Soerabaija. — De Solo-rivier was den 23sten Maart langzamerhand tot 5 voeten gedaald; de sawavelden onder het Lengkirsche en Goenoeng Kendingsche hebben veel door het water geleden, doordien de hooge stand der rivier de afwatering belette.

In de afdeeling Grissee kunnen als verloren beschouwd worden 96 hamatten uitgeworpen zaad-padi en 483 bouws padi-aanplant in het distrikt Bengawandjoero onder Lamongan, en 425 bouws padi-bibit en 873 bouws padi-aanplant in het distrikt Bengawandjera, regentschap Grissee.

Hoewel ook de velden in de distrikten Tengahan Ridjek en Kedokan meer dan voldoende van water zijn voorzien, heeft men daar door het ophoogen der galangans en door de meerdere zorg daaraan besteed zich voor verliezen weten te vrijwaren.

De vischvijvers in de distrikten Goenoeng Kending, Petambakan en Bengawandjoero waren door het afkomende water van Goenoeng Kending en Lengkir gedeeltelijk onder water geraakt, en hebben eenige schade geleden.

Rembang. — Door de overstrooming van de Solo-rivier van den 26sten Februarij tot en met den 15den Maart jl., zijn in de afdeeling Toeban 1906 bouws sawa's en 264 hamats uitgeplante zaad-padi, en in de afdeeling Bodjonegoro 5151 bouws sawa's en 555¾ hamats uitgeplante zaad-padi onder water geloopen.

Van de overstroomde aanplantingen zijn uitgestorven: in Toeban (distrikt Rembes) 278 bouws sawah's en 88 hamats padi en in Bodjonegoro 850 bouws sawah's en 132 hamats uitgeplante zaadpadi.

Het vooruitzigt bestaat, dat de overige onder water gestaan hebbende sawah's en uitgeplante zaadpadi nog tot rijpheid zal komen. In beide afdeelingen is eene voldoende hoeveelheid zaadpadi aanwezig om de uitgestorvene sawah's voor een groot gedeelte op nieuw te beplanten.

SOERAKARTA. — De ten gevolge der jongste overstrooming door de Europesche en Chinesche gemeente geledene verliezen bedragen voor de eerstgenoemden eene som van *f* 340,600, en voor de laatstgenoemden eene som van *f* 354,310, met inbegrip der alleen door de Europesche gemeente verlorene 61 paarden, 52 runderen, 2 schapen en 55 varkens.

De geleden schade werd geleidelijk hersteld en de bevolking was den 21sten Maart jl. weder geheel aan hare gewone werkzaamheden bezig. Levensmiddelen waren in ruime mate voorhanden, tegen prijzen niet te bovengaande die, welke voor de overstrooming werden besteed.

Over verschillende punten van den Merapi zijn zware aardstortingen en ontzettingen van heuveltoppen waargenomen, en in den avond van 23 Februarij had er op de goenoeng Geding onder Semboeiang (zuider gebergte) mede eene zeer belangrijke aardstorting plaats, die vooraf gegaan en vergezeld werd door 3 zware slagen, gelijk aan dien des donders, terwijl kort daarna eene kolk ter plaatse ontstond, die eene groote menigte water ontlastte.

PALEMBANG. — De verjaring van Z. M. den Koning werd op de gebruikelijke wijze gevierd.

De handel was vrij levendig.

Uit de binnenlanden werden aangebragt:

3745 pikols rijst, 5228 pikols padi, 2152 pikols kapas, 87 pikols gomme elastique, 61 pikols getah pertja, 45 thails stofgoud.

De prijzen der rijst en kapas waren respektivelijk *f* 7,— *f* 7½ per pikol.

Aan inkomende en uitgaande regten werd eene som van *f* 7841,87 geheven.

Het debiet aan zout beliep eene hoeveelheid van 93 kojangs en 6 pikol.

Met uitzondering van eenige gevallen van pokken, was de gezondheidstoestand der bevolking bevredigend. In het geheel zijn in de maand Februarij door de pokken aangetast 148 personen, waarvan 17 overleden. De overige lijders zijn voor het grootste gedeelte hersteld.

Binnenlanden. Beneden-divisien. — De rust en orde lieten niets te wenschen over.

In sommige streken was men bezig met het snijden der padi. Over het algemeen laat het zich aanzien, dat de padioogst gunstiger wezen dan in het vorige jaar.

De gezondheidstoestand der bevolking was voldoende, in aanmerking genomen de ongestadige weersgesteldheid

Bovendivisiën. — In de Lematang Oeloe bleef de rust ongestoord. De bevolking was ijverig bezig met het bewerken der drooge padi-velden en sawahs, en ging voort met het omkappen der bamboedoeri, om de meeste doesoens, bij wijze versterking, aanwezig.

Op het berigt, dat Piraboen, Mas Larangan en de meesten der nog in verzet zijnde personen zich zouden ophouden in de omstreken van de boekit Motong en aan de Oeloe Soengi (Aro Goemai Oeloe), aan de grenzen van de Pasumah Lebar, is in den morgen van 24 Februarij een detachement pradjoerits, met het divisiehoofd van Lematang Oeloe derwaarts gezonden, om te beproeven, de muitelingen op te vatten of te verjagen. Na een moeijelijken marsch van 10 dagen keerde het detachement te Lahat terug. Een der hoofdmuitelingen, Mas Larangan, is met zijne broeders ten gevolge van dien togt op den 10den Maart bij het bestuur te Lahat in onderwerping gekomen; ook de patti Matjan was daartoe bereids op weg, doch werd door eene ernstige ziekte daarin verhinderd.

In de Kikim zijn den 23sten Februarij drie personen op den grooten weg, nabij de grenzen der Lematang Oeloe, door een vijftal roovers overvallen.

Een dezer drie personen, zekere Amin van Petikel, verloor daarbij het leven.

Deze zaak wordt aan bloedwraak toegeschreven. De daders zijn Goemaiers, en hebben de nasporingen der politie weten te ontkomen.

De bevolking van de Ampat Lawang, alsmede die van de Redjang zijn druk bezig met het verbeteren der wegen.

Muntok (Februarij). — De gezondheidstoestand der bevolking en mijnwerkers was niet ongunstig te noemen.

Het Chinesche nieuwjaar, overal in deze residentie gevierd, heeft eenige dagen stilstand veroorzaakt in den mijnarheid, die anders wegens genoegzaam gevallen regens geregeld werd voortgezet.

Gedurende de maand Februarij werden aangebragt: 837 Chinesche nieuwelingen, van welke 507 van Canton en 330 van Haijlam, die in de verschillende mijnen zijn ingedeeld en waardoor ruim in de behoefte is voorzien. Bijkans overal is men met den padi-oogst begonnen, die vrij algemeen niet ongunstig belooft te zijn.

Aan inkomende en uitgaande regten is gedurende de maand Februarij 1861 ontvangen: *f* 5,993.45 en in Februarij 1860 *f* 2,795.89. Alzoo meer in Februarij 1861: *f* 1.197. 56.

De regten over de twee eerste maanden van 1861 ontvangen, bedragen *f* 6,949.15 en en in 1860 over gelijk tijdvak *f* 3,759.40. Alzoo meer in 1861: *f* 3,189.74.

Riouw. — Op den 18den Maart is ter reede gekomen Z. M. stoomschip *Samarang*, teruggekeerd van een togt naar Siak. Door den kommandant van dien bodem zijn op de terugreis pogingen aangewend, om de Indragiririvier binnen te loopen, die echter door den lagen waterstand en onbedrevenheid van den tot dat einde medegenomen loods mislukt zijn.

De togt langs de rivier van Siak is op den 7den Maart voortgezet tot aan Pekan Baroe, het punt, waar de rivier slechts eenige mijlen verwijderd is van eene bogt der Kamparrivier.

De afstand van de hoofdplaats Siak Pekan Baroe is belangrijk grooter dan van de monding tot aan evengenoemde hoofdplaats.

De verschijning van het stoomschip heeft veel genoegen onder de bevolking veroorzaakt, die van alle zijden zamenschoolde om het voor haar vreemde verschijnsel te aanschouwen en niet de minste blijken van vrees aan den dag legde.

Zoodra het te Siak bekend was, dat het stoomschip de rivier hooger op zoude bezoeken, waren vrijwillig overal teekens gezet op die plaatsen in de rivier, waar het vaartuig moeijelijkheden in zijne vaart zoude hebben kunnen ondervinden. De opvaart is volbragt in nagenoeg 10 uren. De diepte der rivier is van af de hoofdplaats niet minder dan 5 vademen en hoezeer hier en daar vrij smal, werd zij voor Pekan Baroe weder even breed als voor de hoofdplaats.

Ternate. (Januarij en Februarij.) — De van Gita ontvangene steenkolen hebben niet aan de verwachting beantwoord, weshalve last is gegeven monsters over te brengen van Pajahi, alwaar volgens geruchten de kolen van betere hoedanigheid zijn.

Ofschoon het weder over het algemeen niet ongunstig was, zijn echter gedurende beide maanden zware regenbuijen gevallen en hebben bij tusschenpoozen hevige winden gewoed.

Op Ternate, Tidore, Sahoe en Makian hebben zich weder eenige gevallen van natuurlijke pokken voorgedaan, die echter weinig sterfgevallen hebben ten gevolge gehad.

De officier van gezondheid, opziener der vaccine, heeft zich naar al de negorijen van het eiland Tidore en naar Sidanoli, Djilolo en Sahoe onder Halmaheira begeven, om het vaccineren persoonlijk te kontroleren en toe te zien, dat de aangetaste personen geïsoleerd werden. Op verzoek der hoofden is ook naar Gamkonora een vaccinateur gezonden. Behalve de pokken heerschten onder de bevolking vele koortsen, die evenwel niet van kwaadaardigen aard waren.

's Konings verjaardag is den 19den Februarij op de gebruikelijke wijze gevierd.

Banka (Januarij). — In stede van zware regens en sterke winden uit het N.-W., gelijk gewoonlijk in deze maand plaats heeft, was het weder zeer stil, met flauwe veranderlijke winden het N.-O. door het Z. tot het N.-W., gepaard aan droogte en felle zonnehitte, somwijlen afgewisseld door kortstondige regenbuijen.

Onder de perkarbeiders en bannelingen heerschten vele koortsen, die echter niet gevaarlijk waren. Het aantal lijders op den laatsten Januarij in het bannelings-hospitaal verpleegd, bedroeg 155, of 15 meer dan op ultimo December 1860.

De stand der kultures was zeer gunstig, zoodat het jaar 1861 een niet minder rijken oogst belooft dan 1860. In het geheel is ten vorigen jare oogst 275,376 pond foelie en kalkulatief 1,044,657 pond noten, zijnde eene produktie, zooals sedert de vestiging van het Nederlandsche gezag op deze eilanden, voor zoo verre de opgaven van elk oogstjaar, ook van vroegere tijden, bekend zijn, nimmer te voren verkregen is.

De prijs van de rijst bleef hoog door gebrek aan voldoende aanvoer. Carga rijst kostte *f* 9 —, witte rijst *f* 10 à *f* 11 per pikol, ook de sago was hoog in prijs, terwijl de visch duur en schaars was.

In den verkoop van Europesche goederen en provisien heerschte eene tamelijk levendigheid, zoodat de aangebragte goederen gemakkelijk van de hand werden gezet.

Amboina. (Februarij.) — De weersgesteldheid is gedurende deze maand gunstig geweest; van tijd tot tijd vielen er regens, die de hitte des daags eenigermate temperden.

De gezondheidstoestand was mede gunstig.

(*Jav. Ct.*)

Samarang, 22 Maart. Niet lang geleden werd de achtingswaardige familie H., alhier bedreigd, door het gevaar om allen te zamen vergiftigd te worden.

Op zekeren dag na het eten van de soep gevoelden de heer H. zijne vrouw en een kind zich plotseling ongesteld.

Alle verschijnselen van vergiftiging deden zich voor en alleen door spoedig toegebragte hulp mogt het gelukken, allen in het leven te behouden.

Er werd dadelijk aangifte bij de Politie gedaan, die ook niet achterwege is gebleven ter zake een gestreng onderzoek intestellen, met dat gevolg dat onmiddelijk twee bedienden van genoemden heer als verdacht zich aan dat feit te hebben schuldig gemaakt, werden gearresteerd.

Een gedeelte der ongenuttigde soep werd door de Politie aan deskundigen tot onderzoek toegezonden en leidde dit onderzoek tot ontdekking dat werkelijk daarin eene braakverwekkende stof aanwezig was, welke echter niet nader is bepaald geworden, daar de inlander een groot aantal planten kent, welke die eigenschap in meerdere of mindere mate bezitten.

Een gedeelte der verkregen zelfstandigheid van dit onderzoek, werd een hond toegediend, waardoor na korten tijd herhaaldelijk braking volgde.

Een niet minder merkwaardig voorval van dien aard vond te Karang-Sario, distrikt Singenlor plaats.

Den 12den dezer 's middags te 5 uur groef de inlander Gamidin aldaar woonachtig, in zijn tuin 5 stuks ketelapohon (casarie), hij maakte die schoon, kookte ze en gaf ze omstreeks 6 uur aan zijne kinderen te eten: 1 jongen van 7 en twee meisjes van 5 en 3 jaren.

Na die spijs gegeten te hebben, gingen de kinderen onmiddelijk slapen. De oudste ontwaakte kort daarna en klaagde over hoofdpijn, doch sliep spoedig weder in. De beide andere sliepen door, tot dat de vader om

11 uur 's avonds bespeurende dat zijne kinderen geen adem meer haalden, nader onderzocht en bevond, dat alle drie gestorven waren.

De lijken der drie kinderen benevens een gedeelte van de spijs zijn naar de hoofdplaats opgezonden en met belangstelling ziet men het visum repertum der deskundigen te gemoet.

— Men zegt dat bij de tooneel-voorstelling van den 14den ll. door zekeren heer voor een heeren-kaartje werd betaald eene som van ƒ 170.— Dank zij dien edelmoedigen gever, die op deze wijze de ongelukkigen ondersteunt en tegelijk de pogingen der jongelieden schraagt, die hun best hebben gedaan om het Samarangsch publiek een regt aangenamen avond te bezorgen.

(*Sam. Adv. Bl.*)

NEDERLAND.

Van den specialen korrespondent van den Java-Bode.

(*Slot.*)

De minister van Hall bekommert zich evenwel niet om de volksopinie. Als een bewijs mag gelden zijne voordragt tot wijziging der zegelwet. Gij weet hoe sints jaren door ieder, die belang in publiciteit stelt de afschaffing of althans vermindering van het zegel der dagbladen is verlangd; de heer van Hall stelt eene wijziging voor der zegelwet, maar uitsluitend voor zooveel betreft het handelspapier. De heer van Hall schijnt het niet noodig te achten dat de journalistiek gebaat wordt: nu de president-minister heeft dan ook geene groote verpligting aan de journalistiek. Wordt deze wetsvoordragt aangenomen, dan is eene wijziging van het dagbladzegel ad calendas graecas verschoven. In ieder geval is van den heer van Hall geen billijke maatregel in deze te wachten.

De behandeling der wet zal nog wel vooreerst geen plaats hebben: voor de Tweede kamer toch is tot dus ver geen tijd van zamenkomst bepaald. Men meende dat zij den 19den dezer zou bijeenkomen, maar de toestand der verschillende provincien is er niet naar. Bovendien wachten haar weinige of geene werkzaamheden: de doorgraving aan Holland op zijn smalst, de verbetering der waterwegen, de wet op de militie en de ingekomen zegelwet, zijn met eenige regeringsverslagen het eenige, waarmede zij zich zou kunnen bezig houden, te weinig dus om geregeld vergaderingen in het openbaar of in de sektien te houden.

Zoo er in het binnenland weinig heeft plaats gehad dat op de toekomst van invloed is — ik laat daar of er welligt een negative invloed door het gebeurde is uitgeoefend — in het buitenland trekt de horizon meer zamen. Het is waar Gaeta zal het niet lang meer houden en de Italiaansche zaak in Napels zegevieren, maar niet in Gaeta is thans het einde van het Italiaansche drama te voorzien. Garibaldi zal, ofschoon men het beweert, den strijd niet opgeven dien hij beloofd heeft te voeren tot dat Italie vrij zou zijn. De Fransche keizer heeft in zijne openingsrede van het wetgevend ligchaam verklaard, dat hij zyne bezetting te Rome versterkt had »toen de veiligheid van den heiligen vader bedreigd scheen," maar in één adem voegt hij er bij, dat Frankrijk het beginsel van noninterventie zal volhouden en verklaart tevens dat de oorlogschepen van Gaeta zijn teruggeroepen, ten einde geene aanleiding te geven tot verkeerde interpretatien van Frankrijks onzijdigheid. Wat Pruissen doen zal is onzeker; de vrijzinnigen in Pruissen zijn op de hand der Italiaansche vrijwording, maar hebben zij de meerderheid? In de zitting van het huis der afgevaardigden, werd bij de behandeling van het adres van antwoord op de troonrede door den heer Vincke als amendement voorgesteld »de vereeniging van Italie tegen te werken achten wij noch voor Pruissen, noch voor Duitschland van belang. Dit amendement werd met 159 tegen 146 stemmen aangenomen, niettegenstaande de minister van buitenlandsche zaken er zich met nadruk tegen verklaarde. Hij zeide onder anderen dat de regering niet den minsten grond tot wangunst jegens Italie heeft; zonder het denkbeeld van nationaliteit gering te schatten, kan de regering echter hieraan geene zoo souvereine beteekenis hechten. In weerwil dat de regering ook het beginsel van non-interventie niet altijd verbindend acht, is zij toch in Italie niet handelend opgetreden.

Voorts zeide de minister dat Venetie uit een militair en strategisch oogpunt voor Oostenrijk, en indirekt voor Duitschland, te gewigtig is, dan dat Pruissen den afstand van Venetie zou kunnen aanraden. Doch Oostenrijk en Sardinie zullen zich beide tot het defensieve bepalen; onder medewerking van alle groote mogendheden zal een konflikt ten minste verdaagd, welligt geheel ter zijde gesteld worden. Ook zal de regering voor het toekomstige in de Italiaansche beweging niet als handelende optreden, zoo lang die beweging geene uitbreiding erlangt, die eene daadzakelijke inmenging noodzakelijk maakt, namelijk, zoo zij zich niet tot het Duitsche grondgebied uitstrekt of dit in gevaar brengt. Het amendement diende dus, zijns inziens, verworpen te worden, als zijnde van prejudiciërenden aard.

Zoo dus Garibaldi aan zijn plan uitvoering wil geven, zal zeker Oostenrijk en welligt Pruissen er zich tegen verzetten, en de drie overige groote mogendheden zullen dan eveneens partij kiezen, maar hoe? Uit de troonrede van Engelands koningin blijkt niets dan hare hoop op het behoud der vredelievende betrekkingen.

En terwijl in Italie de zaak meer en meer ingewikkeld wordt, is de deensch-duitsche kwestie in het noorden een ander punt van konflikt; althans het kan dit worden. Duitschland wil als bondstaat zijne regten doen gelden op de konstitutien van Holstein en Sleeswijk; Denemarken ontkent dat regt; Denemarken wil de hertogdommen inlijven; de bondstaten steunen het verlangen der Holsteiners en Sleeswijkers, dat deze een zelfstandige staat zullen zijn, waarvan alleen de kroon opgedragen is aan de koningen van Denemarken. Niet enkel het regt, maar ook het strategisch belang van Duitschland vordert de zelfstandigheid der hertogdommen; de bondsvergadering heeft zijn ultimatum gesteld: Denemarken heeft nog zes weken van beraad, zoo het geen gehoor geeft aan de eischen van den bond, zal het besluit door geweld van wapenen worden geëxekuteerd. De mogendheden raden Denemarken aan, dat het koncessien doen zal, maar tot nog toe weigert het dit en bereidt zich voor op den oorlog. Niet onmogelijk is het dus dat men in het voorjaar op twee punten van Europa de oorlogsvlam ziet uitbarsten. Een maand rust is ons evenwel nog gewaarborgd, en in een maand kan veel gebeuren.

Alvorens te eindigen moet ik u nog een paar zaken betreffende Indie mededeelen. Ik zwijg van het geschil tusschen de heeren Lion en Douwes Dekker, waaromtrent de verschillende dagbladen berigten bevatten, en ook het proces van den heer Riesz tegen den heer Becking zult gij elders medegedeeld vinden. Maar men zegt hier dat de handelmaatschappij het dagblad *Nederlandsch-Indië* ondersteunt, dat zij zich daarop voor een groot aantal exemplaren abonneert en het door hare agenten in Indie doet verspreiden. Zoo dit waar is en de direktie van de Handelmaatschappij zulk eene innige sympathie gevoelt voor dit orgaan der koloniale behoudsmannen, dan doet zich evenwel de vraag op, of de heeren direkteuren die abonnementen uit hun eigen zak betalen — in welk geval niemand eenige aanmerking daarop maken zou, maar als zij dit als onkosten den staat in rekening bragten, dan zou men die vaderlijke bezorgdheid der maatschappij voor de staatkundige beginselen der Europeanen in Indie niet zoo onbepaald toejuichen, maar van oordeel zijn dat de maatschappij beter deed het abonnementsgeld te doen komen op de plaats waar het behoort.

Ten slotte nog een besluit in het belang van het Nederlandsch-Indische leger.

Door Z. M. is bepaald, dat voor de soldaten of niet gegradueerde militairen, welke van de korpsen hier te lande bij dat in Indië overgaan, de aan dien overgang verbonden premie voortaan als eene gratifikatie zal worden beschouwd en alzoo geen beletsel zal opleveren tegen hunne admissie tot het examen voor den 2den luitenants-rang in Indie; gelijke bepaling is reeds vroeger door Hd. vastgesteld voor onderofficieren en korporaals, die van het leger hier te lande bij dat in Indie overgaan.

Ingezonden Stukken.

Eenige opmerkingen en toelichtingen op het stuk getiteld: »Iets over de belangen der perkeniers te Banda" en geteekend M.

In de Soerabaijasche Courant van Zaturdag den 8sten December 1860 no. 196 komt onder de „ingezonden stukken" een artikel voor getiteld: „Iets over de belangen der Perkeniers te Banda", waarin niet alleen op eene zeer aanmatigende wijze de handelingen der Regering ten aanzien der aan de Perkeniers te Banda verleende rentelooze voorschotten worden afgekeurd, maar waarin ook op eene honende wijze de zoodanigen der perkeniers, die zich niet met de inzigten van den anoniemen schrijver en zijne geestverwanten, omtrent de opheffing van het monopolie der Bandasché specerijen kunnen vereenigen, die dieper de zaak inzien en zich niet door hunne schoonschijnende woorden en gouden bergen in slaap willen laten wiegen, als lui en verspilziek worden uitgekreten.

Voor een ieder, die met de zaak meer van nabij bekend is, zal wel de ongerijmdheid, die in dat gansche stuk doorstraalt, in het oog gevallen zijn, en wij zouden daarom ook liefst er over gezwegen hebben, maar welligt kunnen er dezen en genen onder het publiek gevonden worden, die niet goed ingelicht met den waren stand van zaken, mogten meenen aan dat gesnap van den onbekenden schrijver eenige beteekenis van gewigt te moeten hechten en het is om deze redenen dat wij, onzes ondanks, er toe zijn overgegaan den laatstbedoelden eenige meerdere inlichtingen omtrent de door den onbekenden schrijver behandelde onderwerpen te doen toekomen en waarbij wij tevens de vrijheid nemen eenige opmerkingen te voegen.

Ten einde te beter het voorgestelde doel te bereiken en te veelvuldige aanhalingen der tekstwoorden van den onbekenden schrijver te vermijden, zullen wij hem in zijne redeneringen op den voet volgen en punt voor punt zoo veel mogelijk toelichten.

Die schrijver vangt aan met te zeggen:

»De Regering verkeert in den waan de perkeniers op Banda geheel en al uit den nood te hebben geholpen met het verleenen van rentelooze voorschotten."

Het zij ons vergund hierop aan te merken dat de Regering zeer zeker niet in den waan verkeert de perkeniers geheel en al uit den nood te hebben geholpen door het verleenen van rentelooze voorschotten, want niettegenstaande, dat er nog eene kleine verhooging gegeven is op de prijzen der specerijen, is reeds in Julij a p. en tijdens het aanwezen van Z. E. den Gouverneur-Generaal alhier in December daaraanvolgende, op nieuw door een groot aantal perkeniers aangedrongen op vermeerdering van perkarbeiders en eene meerdere verhooging der specerijgelden dan de reeds toegekende, terwijl bovendien als schadeloosstelling voor geledene verliezen gratis verstrekking van rijst voor de perkarbeiders aan het Gouvernement is verzocht; een bewijs alzoo dat mogt de Regering aanvankelijk in dien waan verkeerd hebben, zij echter zulks niet meer was, toen de schrijver zijn artikeltje in de Soerabaijasche Courant liet plaatsen.

Vervolgens zegt hij:

»Het is echter niet regtstreeks aan het Gouvernement te wijten, dat de edelste bedoelingen door eene verkeerde toepassing het voorgestelde oogmerk niet bereiken."

Het doel van het verleenen dier rentelooze voorschotten is geweest om de perkeniers, die onder een zwaren rentelast gebukt gingen daarvan te bevrijden; dat dit doel nu volkomen bereikt is, betwijfelen wij geenszins, want die perkeniers behoeven nu niet meer pl. m. ƒ 18,000 's jaars aan renten van hunne schulden te betalen. Dat het Gouvernement zich nu reeds daarover te beklagen zoude hebben, betwijfelen wij sterk, want al de perken zijn in de laatste jaren het een meer het ander minder in produktie vooruitgegaan, zooals later hieronder zal aangetoond worden; weshalve dus geen de minste vrees bestaat, dat die voorschotten niet op den bepaalden termijn in 's lands kas zullen terugkeeren. — Welke andere edele bedoelingen overigens het daarmede voorgestelde oogmerk niet bereikt hebben, verzoeken wij den lezer zich daaromtrent bij den anoniemen schrijver te willen informeren, indien het hem lust daarmede bekend te worden, want wij kennen die niet.

»Men mag minstens voor zeker aannemen dat men te Batavia niet met juistheid is ingelicht, welke menschen alleen met die voorschotten geholpen worden."

Die rentelooze voorschotten zijn gegeven aan personen, wier perken of aandeelen in perken met hypotheken bezwaard waren; er is dus geen onderscheid gemaakt van personen, noch ook waaruit die schulden voortgesproten zijn; had het Gouvernement daarover in een onderzoek willen treden, dan was men mogelijk nog aan geen einde gekomen en de rentelooze voorschotten waren misschien nu nog niet verleend; het zou dus een koopje geweest zijn voor de verzoekers om die rentelooze voorschotten, waaronder zich bevonden drie medestanders van den anoniemen schrijver voor de opheffing van het monopoliestelsel der specerijen te Banda.

»De perkeniers, die en door luiheid en door verspilzucht waren ten achteren geraakt, waarvan één persson voor zijn hoofd alleen ƒ 70,000 noodig had, dat is 1/3 van het geheele rentelooze voorschot voor de Residentie, zagen zich nu voor eenigen tijd geholpen."

Hier is met den vinger aangewezen de perkenier en eigenaar van de perken Welvaren en Westklip ten eilande Ai gelegen, die de hoogste som aan voorschot heeft gekregen en die door den onbekenden schrijver onder de luiaards en verkwisters gerangschikt wordt, omdat hij geen voorstander is van de opheffing van het monopolie: het cijfer heeft die schrijver waarschijnlijk door een vergrootglas gezien, want werkelijk is het voorschot slechts geweest ƒ 65,000.

Voorts zij het ons vergund hieronder te laten volgen een overzigt van de door ieder der specerijperken sedert het jaar 1855 tot 1860 jaarlijks geoogste en aan den lande geleverde foelie, waaruit de lezer zal ontwaren, dat de produktie van specerijen sedert het eerstgemelde jaar thans over het algemeen meer dan verdubbeld is.

NAMEN DER PERKEN.	Opbrengst van Foelie in Amst. ponden.					
	in 1855.	in 1856.	in 1857.	in 1858.	in 1859.	in 1860.
Zevenbergen en Hersteller.	1495	2446	1993	2471	2451	2859
Bancobatoe................	4145	6993	5654	5752	7074	9058
Lantakka..................	3479	4633	4514	5088	4664	6256
Weltevreden (Lonthoir)	5292	8625	8498	13452	11916	15529
Namoeloe	5386	6055	6021	7709	6004	9872
Simonwal	8415	9354	6350	9154	8565	14633
Takkermoro	4521	6999	6242	7656	6198	8958
Kelie en Noorwegen.........	1599	2285	1776	2797	2151	3650
Lackoei	1062	2228	1636	2201	1568	2810
Orang datang...............	3553	6908	5885	6842	8916	11857
Boijauw..................	5098	7072	6492	7271	6010	9323
Klein Waling...............	1554	2667	2457	2451	3174	3554
Groot Waling	2216	5278	3673	4246	5187	6654
Spantjebij	2123	3451	3847	3485	5376	6227
Keizerstoren...............	2881	4563	4755	3719	4999	5277
Comber....................	3054	5090	5773	5030	6814	8252
Ranang	6484	9468	11511	9846	13257	14592
Boerang...................	1888	3085	4471	4803	4898	5749
Zoeten-Inval...............	3159	4363	5289	6007	6020	6608
Boven Dender..............	3642	4369	8490	7579	9066	9541
Beneden Dender............	3398	5553	8258	7053	8489	8927
Driegebroeders.............	4449	6607	7167	7862	8989	10183
Babiemandie...............	3327	3023	3216	4765	4957	4795
Boetong	5169	6292	6263	7461	8728	9875
Laoetang..................	5625	8740	6909	9288	11591	12700
Everts....................	2802	4698	3821	5052	6486	8469
Lust......................	2674	4835	2529	4221	5580	6775
Toetra....................	2447	3581	1859	2581	3285	4430
Welvaren..................	8903	12525	6915	11645	10517	15961
Westklip..................	8197	11507	6703	10763	9723	13560
Weltevreden (Poeloe ai)....	4170	6336	4102	6224	3576	5948
Matalenko,................	2462	4375	3177	3576	2951	3879
Kleinzand	2975	5004	4082	3512	3272	3640
Verwachting...............	3095	4384	3719	5450	3769	5682
Totaal	125,739	193,337	174,047	207,012	215,466	275,586
waarvan goede Foelie.......	123,330	188,199	171.201	203,494	212,675	273,027
en Gruis idem.........	2,409	5,138	2,846	3,518	2,791	2,559

Wanneer alzoo zulke gunstige resultaten door luiheid en verspilzucht alleen verkregen zijn en verkregen kunnen worden, vragen wij, waartoe is het dan nog noodig om ijverig en spaarzaam te zijn?

»Een ander die zich niet eens kon beroepen op zijne hoedanigheid van Nederlander, had eene maand vóór dat het geven van rentelooze voorschotten bekend was, er toch de lucht van gekregen.

Door welke middelen of door wiens tusschenkomst zulks, laten wij volgaarne over aan de beslissing van dien Heer- zelven."

Den 8sten October 1859 maakte de Resident in eene konferentie met de perkeniers, hun bekend met het besluit van Z. E. den Gouverneur-Generaal, waarbij de rentelooze voorschotten zijn toegestaan; doch reeds in de maand Februarij van datzelfde jaar 1859 las men alhier in de Nieuwe Rotterdamsche Courant (Editie voor Oost-Indie) van Woensdag den 24sten November 1858 no. 22, en in de „Indier" van den 7den November 1858 no. 21 (Editie voor Oost-Indie) dat tot het verleenen dier rentelooze voorschotten de koninklijke magtiging op het voorstel van den Gouverneur-Generaal is gegeven; een bewijs dat toen en vóór dat de Gouverneur-Generaal nog daaromtrent een besluit had genomen, die zaak reeds alhier bekend was geworden, kan men vinden in een stuk door eenigen onzer geplaatst in de Indiër (Editie voor Oost-Indie) van den 24sten Julij 1859 no. 14, gedagteekend Banda neira Maart 1859. Maar er waren toen op deze plaats vele Thomassen, die niet wilden gelooven, dat er van die voorschotten iets voor de perkeniers zoude komen; overigens zoo het al waar mogt zijn, dat die perkenier, dien de schrijver hier bedoelt, er de lucht van gekregen had, dat die voorschotten zouden verleend worden, voor dat het besluit van den Gouverneur-Generaal alhier aan de perkeniers bekend werd gemaakt, hij alleen dan daarvan partij konde getrokken hebben ten aanzien van zijn aandeel in het perk Toetra, door hem in de maand Julij 1859 gekocht, doch niet in dat van Simonwal, aangezien de koop van het 10/27 aandeel in laatstgemeld perk reeds den 3den Augustus 1858 gesloten was tusschen den vorigen eigenaar van dat aandeel ter eener, en de beide tegenwoordige eigenaars daarvan ter andere zijde; van welke de een wel, doch de andere door den schrijver niet genoemd wordt, omdat deze laatste behoort tot zijne aanhangers in de opheffing van het monopolie der specerijen.

»Hoe het ook zij, hij toog ter goeder tijd ter perkenjagt, bood goede prijzen zonder middelen, maar met behulp der verleende rentelooze voorschotten werd hij eigenaar van verscheidene aandeelen in perken, zonder de minste moeite behoeven te doen om zijne ledige geldkist te openen."

Er waren toen meer jagers, die ter perkenjagt gingen, maar zij durfden niet met volle ladingen schieten en misten alzoo hun doel; misschien dachten zij toen dat het met de perken ook zou gaan even als met de effekten op de beurs, dat de rijzing en daling der prijzen daarvan in verband zouden staan met goede en sleckte tijdingen; doch door hun weifelen en dralen hebben zij achter het net gevischt, waarover de anonieme schrijver thans zijne verbolgenheid niet kan onderdrukken.

»Wat meer is hij behield nog ƒ 4000 over van het aan hem verleende voorschot.

»Die spekulatie of beter gezegd die behendige goochelslag werd in de hand gewerkt door het hooger taxeeren bij de inwerkingstelling der rentelooze voorschotten dan wel de taxatie was bij den verkoop."

Het halve aandeel in het perk Toetra is door dien perkenier gekocht voor de som van ƒ 8000, hetzelve is door deskundigen getaxeerd voor ƒ 9000 en daarop is door de Wees- en Boedelkamer alhier aan den nieuwen eigenaar eene beleening van ƒ 6000, zijnde twee derde van de getaxeerde waarde, onder eerste verband op dat halve aandeel gegeven; daarna is door een ander persoon nog eene som van ƒ 6000 onder tweede verband op datzelfde voorgeschoten; beide hypotheken met de daarop verloopene renten, te zamen bedragende ƒ 12,400, zijn later door het Gouvernement afgelost. Het is dus de schuld niet geweest van de deskundigen, die dat halve aandeel getaxeerd hebben, dat het Gouvernement aan dien perkenier een grooter voorschot heeft gegeven, dan de getaxeerde waarde van die vastigheid geweest is. Daar de anonieme schrijver toch aan het vertellen is geweest van de geschiedenis van die voorschotten en de twee voorgaande als bijzonderheden daarvan aan het publiek heeft medegedeeld, zoo willen wij hierbij ook nog een derde en kurieuser geval voegen, om te doen zien welk gebruik of liever misbruik men van die voorschotten heeft weten te maken. Niet lang voor dat de rentelooze voorschotten uitbetaald zijn geworden, werd het perk Lakoei verkocht; aan den nieuwen eigenaar, zijnde tevens perkenier en medeeigenaar van het halve aandeel in het perk Takkermoro, werd ook een renteloos voorschot van ƒ 7,300 door het Gouvernement gegeven, terwijl het aan elkeen bekend is dat hij een grooter som aan onderscheidene leden van zijne familie had uitgeleend tegen betaling van 1% rente 's maands; bovendien had die man zooveel kontanten renteloos in een ijzeren brandkist liggen, dat hij niet eens ontwaarde dat er successief door een zijner bedienden daarin

een diefstal is gepleegd van ruim *f* 1300, voor dat hij eene betaling doen moest, die nog al aanzienlijk was, waaraan hij ook de ontdekking van den diefstal te danken had, en aan de uitgestelde en eerst in het begin dezer maand plaats gehad hebbende betaling der specerijgelden, welke gelden anders op de bestolene en gedeeltelijk geledigde zakken zouden hebben komen te liggen en daardoor den diefstal misschien nog een langen tijd verborgen hadden gehouden. — *De* dief zit nu gevangen en de zaak zal wel eerlang voor den regter komen; maar indien de anonieme schrijver het verleende voorschot aan den perkenier van Toetra een behendige goochelslag gelieft te noemen, welken naam zou hij dan wenschen te geven aan het voorschot, den perkenier van Takkermoro verleend, die daarvan gebruik heeft gemaakt om een grooter som op renten te kunnen uitzetten, indien deze niet tot zijne satellieten behoort? Het is niet dat wij den man dat voorschot misgunnen met het vermelden van deze bijzonderheden, integendeel wij allen hebben ook voor het aan hem verleende voorschot, Z. E den Gouverneur-Generaal onlangs zoo wel mondeling als schriftelijk onzen opregten dank betuigd; maar wij hebben dit hier ter neder gesteld om te doen zien, hoe partijdig de anonieme schrijver in zijn oordeel is geweest over de perkeniers, welke deze voorschotten deelachtig zijn geworden.

» De perkeniers die hunne zaken steeds met onverflaauwden ijver hebben behartigd (en dat getal is nog al aanzienlijk) hadden geen voorschot noodig en verlangen ook niet ooit daaraan behoefte te zullen hebben, om de eenvoudige redenen dat zij niet gaarne zich met schulden beladen zien.

» Wat zij echter vragen is vrijheid, de opheffing van het monopoliestelsel, opdat de dwang, waaronder zij sints eeuwen, zoowel moreel als materieel gebukt gaan, eindelijk eenmaal moge ophouden."

Dien lofzang heeft de anonieme schrijver zeker willen toezingen aan al zijne medestanders voor de opheffing van het monopolie, wier aantal hij nog al zeer aanzienlijk had gerekend, maar dit is hem zeer tegengevallen, zoodat die lof ook voor een gedeelte is komen te devolveren op de tegenstanders van die opheffing; maar wat erger is, de anonieme schrijver schijnt niet eens geweten te hebben, toen hij zijn artikeltje schreef, dat er drie of vier van zijne medehelpers het verzoekschrift om renteloozе voorschotten van het Gouvernement te bekomen, onderteekend hebben en dat er ook drie of vier van die medehelpers renteloozе voorschotten van het Gouvernement hebben genoten, onder anderen de perkenier van Takkermoro en Lakoei, die, zooals wij hierboven aangetoond hebben, het niet eens noodig had, maar het toch genomen heeft.

» Vroeger (welligt nu nog) beweerde de Regering dat de perkeniers nog niet rijp zijn voor die opheffing, maar het $^2/_3$ gedeelte zoo niet meer is dat thans wel.

Het andere $^1/_3$ gedeelte zal daarvoor nooit rijp worden."

In eene zamenkomst van de perkeniers in de maand October laatstleden gehouden, zijn de rijpe en onrijpe vruchten voor de opheffing van het monopolie der specerijen te Banda geteld, er was toen niet eens een kwart gedeelte rijp bevonden; de rijpe bedroegen toen zeven in getal; om niet bij dit leelijke getal (men noemt dit getal immers altijd een galg vol) te blijven, hebben de voorstanders voor die opheffing veel moeite gedaan om door allerlei kunstgrepen de onrijpe rijp te maken, het is hun dan ook gelukt een onrijpe, door een grooten beer van hem rijp te doen worden, zoodat zij het genoegen mogten smaken om hun verzoekschrift tot opheffing van het monopolie der specerijen en intrekking der Instruktie voor de perkeniers van 1809 door acht rijpe vruchten te zien onderteekenen, maar wat wil het ongeluk kort na die onderteekening en voor nog Z. E. de Gouverneur-Generaal alhier gearriveerd was, ging een dier rijpe vruchten (door overlijden) tot bederf over, waardoor hun getal weder tot zeven werd teruggebragt.

» Dat gedeelte zal ook bij eene eventueele opheffing der monopolie niet te gronde gaan, zooals er gevreesd wordt (want minstens kunnen zij alsdan eveveel huurpenningen maken van hunne perken als de tegenwoordige inkomsten daarvan bedragen."

Hier komt de aap uit den mouw, in zulke gevallen zullen de huurders wel de schapen en de verhuurders de varkens scheren; een voorbeeld daarvan kan men zien aan het perk Lust, hetwelk met primo Januarij 1858 voor de som van *f* 1500 's jaars is verhuurd voor tien jaren; terwijl de huurder er van steeds bij dien huur zijde heeft gesponnen, was het voor de verhuurster een geluk bij een ongeluk, dat zij niet langer in het leven was gebleven, want zeer waarschijnlijk was dan haar perk gevlogen en de erfgenamen zouden instede van een half ei, welligt een leêgen dop geërfd hebben. In enkele gevallen kan een perkenier door omstandigheden er toe gebragt worden om zijn perk te moeten verhuren, in den regel is zulks echter niet aan te raden. Hoe ijverig en werkzaam ook een huurder mogt kunnen zijn, zelden worden de belangen van een perk beter behartigd dan door den eigenaar-zelven, het gaat met een huurder van een specerijperk even zoo als ieder ander, die voor de tijdelijke waarneming van eens anders zaken loon of voordeel daarvan trekt; want dikwijls zal men uit zijn mond hooren het bekende spreekwoord » het zal mijn tijd wel uithouden." Wij zouden derhalve het als eene onbillijkheid beschouwen, om een groot aantal perkeniers, waaronder vele goede en ijverige menschen gevonden worden, door het opheffen van het monopolie der specerijen te Banda, aan het gevaar bloot te stellen van hunne perken met den tijd kwijt te worden.

» Waarschijnlijk zal bij de a. s. komst van den G. G. hier te Banda dat gedeelte (het meest Inlandsche) welligt wel verzoeken dat de zaken op den tegenwoordigen ouden voet blijven (behalve eene kleine verhooging) omdat zij het gemakkelijker vinden, dat het Gouvernement den kost eerst voor hen kaauwt om hun later dien met den paplepel in te geven."

Men zal uit deze woorden welligt opmaken, dat de voorstanders van de opheffing van het monopolie een groot aantal Europeanen of andere vreemdelingen onder hun getal tellen; die dat veronderstelt vergist zich zeer, want onder dat achttal bevonden zich slechts twee Europeanen, waarvan een reeds overleden is, de overigen zijn even als de meesten onzer geboren inlandsche kinderen; onder dat achttal, nu zevental, worden ook vier gevonden die met ons vroeger een verzoekschrift gerigt aan Z. E. den Gouverneur Generaal van N. I. en gedagteekend den 1 Julij 18 0 onderteekend hebben, waarbij alleen verzocht is geworden vermeerdering van het getal arbeiders in de specerijperken en eene billijke verhooging der prijzen van de specerijen; sedert hebben die vier perkeniers zeker nieuwe tanden en kiezen gekregen om zelven den kost te kunnen kaauwen en zulks niet vooraf door het Gouvernement te laten doen, maar wij gelooven dat die nieuwe kiezen en tanden zeer hard zullen te kampen hebben tegen den volslagen onwil en de hardnekkigheid van de gewezen perkhoorige lieden en lijfeigenen, om dezen tot den arbeid in hunne perken over te halen, want buiten deze lieden, zijn wij zeer nieuwsgierig te weten, waar de voorstanders van de opheffing van het monopolie, hunne perkarbeiders zullen ontbieden, wanneer het Gouvernementsvolk aan hunne perken ontnomen werd.

Na deze toelichtingen en opmerkingen willen wij nog dit weinige zeggen.

Uit vorenstaande opgave der opbrengsten van foelie van al de perken blijkt dat de oogst van dat produkt van het jaar 1860 gezamentlijk bedroeg Amst. ℔ 275,586

Wij stellen dat voor en tot het jaar 1855 de oogst daarvan gemiddeld jaarlijks is geweest 150,000

Alzoo is de produktie van foelie sedert dien tijd vooruitgegaan met Amst. ℔ 125,586

Daarbij gevoegd de vermeerde produktie van notenmuskaat, welke, wanneer van ieder ℔ foelie $3^1/_2$ ℔ noten gesteld wordt, niet zeer ruim genomen is 439,551

Te zamen vermeerderde produktie van noten en foelie Amst. ℔ 565,137

't ℔ foelie zoowel als noten stellende op 80 cents, dat ook zeer laag genomen is, geeft een bedrag van ruim . *f* 450,000

Wanneer wij daarvan aftrekken voor onkosten van afpakking en vervoer, van premie en loon voor perkarbeiders en de onlangs toegekende verhooging der prijzen van de specerijen, de som van . . . . » 150,000

Dan blijft er nog eene jaarlijksche overwinst voor den lande van . . . . *f* 300,000

Indien nu het Gouvernement uit die overwinst aan de perkeniers eene som van *f* 189,100 in leen geeft om dezelve bij jaarlijksche inhouding van $^1/_3$ gedeelte daarvan op de specerijgelden terug te betalen, is dan de handelwijze van den anoniemen schrijver niet zeer laakbaar om het publiek wijs te maken, dat de Regering zeer roekeloos en onvoorzigtig met het verleenen van de renteloozе voorschotten aan de perkeniers is te werk gegaan?

Wij verzoeken echter den lezer na deze opmerkingen en toelichtingen gelezen te hebben, geen hard oordeel over den anoniemen schrijver te willen vellen, want het is waarlijk om van spijt te barsten, wanneer men zoo een langen tijd op vinketouw heeft gezeten, om een of meer perken van die door den anoniemen schrijver met den naam van luiaards en verspilziek bestempelde perkeniers, magtig te worden, en men zich zoo eensklaps door die fatale renteloozе voorschotten, waarop men zoo weinig gerekend had, dat die los zouden komen, zijne prooi ziet ontfutselen, waardoor men dan ook niet zelden in zijne gramschap in alles mistast en ook alle zaken van eene verkeerde zijde beschouwt.

M. Lantzius,
F. Kloeth,
J. P. van den Broeke,
W. v. d. Sluijs,
R. F. Versteegh,
Le Cerff,
Hoeke.
Herrebrugh, Jr.
L. F. Versteegh,

BANDA NEIRA, den 27sten Februarij 1861.

Iets over de uitdeeling van Dekoraties.

In het Makassaarsch Weekblad van den 23sten Februarij komt het navolgende voor:

» De dag van den 19den Februarij, zijnde de verjaardag van onzen geëerbiedigden Koning, was een dag van genoegen, niet alleen voor officieren, onderofficieren en manschappen van het garnizoen, maar ook voor de ingezetenen. Immers in den morgen omstreeks 8 uur had de plegtige uitreiking plaats der Eereteekens, welke door Zijne Majesteit den Koning begiftigd zijn, ter zake van betoonde dapperheid, beleid en trouw bij de 2de Bonische Expeditie [1]).' etc.

Ik moet veronderstellen dat de berigtgever geen militair is of geweest is, en welligt vroeger nimmer dekoraties heeft zien uitreiken, anders zoude dunkt mij, dat blad de wijze hoe zulks te Makasser heeft plaats gehad, en wel op 's Konings geboortedag, niet plegtig, maar zeer eenvoudig noemen.

Ofschoon ik ook niet tot het roemvol Indische Leger behoor, ben ik toch meermalen, zoowel in Nederland als in Indië ooggetuige van de uitreiking van dergelijke Eereteekens geweest, en heb ik die nimmer zoo eenvoudig als op den 19den Februarij (binnen de kazerne en korpsgewijze, waarbij noch artillerie, noch kavallerie tegenwoordig was) heeft plaats gehad, zien uitreiken.

Het is waar, het had den vorigen nacht zwaar geregend, zoodat de grond nat en bemodderd was, maar had men dan die parade niet een paar uren later kunnen houden? Of kan en mag dat niet? Waarom dan niet liever, nu men er toch zoo lang naar gewacht heeft, de uitreiking nog een paar dagen, in afwachting van gunstiger weer, uitgesteld? Of mag dit ook niet? Dan had ten minste het geheele garnizoen daarbij kunnen tegenwoordig zijn, waartoe volgens mijne meening het fort Rotterdam voldoende binnenruimte aanbiedt.

Doch wat mij het meeste verwonderd en zelfs gehinderd heeft, Mijnheer de Redakteur! is, dat er van wege de militaire autoriteit niet gezorgd is, dat de op dien dag gedekoreerde Europesche onderofficieren en korporaal, op het door den Gouverneur van Celebes gegeven bal mogten tegenwoordig zijn.

Ik vermeen wel eens gehoord te hebben, dat in het Reglement van discipline voor de Militaire Willemsorde, zoo wat van dien aard voorkomt, en is dat werkelijk het geval, dan kan ik mij voorstellen, hoe die brave onderofficieren zich dien dag vereerd, maar ook tevens te leur gesteld gevoelden, en ik houde mij overtuigd, dat zoo men het verzoek aan den Gouverneur gedaan had, om die onderofficieren dien avond het door Zijne Hoog Ed. Gestrenge gegeven bal te laten bijwonen, dat verzoek niet zoude geweigerd zijn; want daarvoor heeft die Hoog-Geachte Hoofdambtenaar te veel voor goede dienaars van den staat over, en men mag veronderstellen, dat dit de op dien dag gedekoreerde onderofficieren zijn.

Mijn dunkt, er gaat door die eenvoudige uitreiking in de oogen van een ongewijd publick als dat van Makasser, veel van de waarde van dat Koninklijk Eeremetaal verloren.

Ik wil gaarne gelooven, dat de onderofficieren, zoo het hun was vergund geweest het bal bij te wonen, zich daar niet zoo aangenaam als in de Militaire kantine onder hunne kameraden gevoeld zouden hebben, maar zij zouden er zeker toch mede zijn vereerd geweest, vooral omdat die onderscheiding het gevolg van de op dien dag ontvangen dekoratie was.

De voorregten van den onderofficier, vooral aangaande zijn maatschappelijk verkeer, zijn in Indië zoo gering, dat men hun het weinige, wat hun wordt toegekend, en bij de meesten, zoo niet bij allen slechts eens in hun leven voorkomt, niet onthouden mag.

Ik hoop dan ook van harte, dat bij de uitreiking der dekoraties in andere garnizoenen, beter dan hier om de gedekoreerde onderofficieren en manschappen gedacht is.

Uit het vorenstaande, Mijnheer de Redakteur! zult U ontwaren, dat de uitreiking van de Militaire Willemsorde hier niet plegtiger dan die van de medaille voor trouwe dienst heeft plaats gehad. Het is waar, beide zijn koninklijke belooningen: de eene voor langdurige en trouwe dienst, en de andere voor moed, beleid en trouw; maar het groote verschil, dat in die beide koninklijke onderscheidingen volgens mijne meening gelegen is, is dat het eerste door ieder onderofficier en soldaat kan verkregen worden, zelfs door hem die nimmer het eentoonige garnizoensleven verlaten heeft, terwijl het tweede op het veld van Eer, en niet zelden zeer duur moet verdiend worden, waartoe dikwijls onafhankelijk van zijn wil den militair gedurende zijn loopbaan de gelegenheid ontbreekt, maar eenmaal dat toppunt van geluk bereikt en dat militair juweel verkregen hebbende, wenschte ik dat het hem ook met meer militaire plegtigheid dan onlangs hier heeft plaats gehad, werd uitgereikt, niet alleen voor hen die het eereteeken ontvangen, maar ook om hunne daarbij tegenwoordig zijnde wapenbroeders aan te moedigen, om dáár waar zich de gelegenheid voor hen daartoe aanbiedt, eveneens door moed, beleid en trouw te trachten met dat eeremetaal versierd te worden.

Ook van het plaats gehad hebbende bal werd in het Makassaarsch Weekblad van den 28sten Februarij No. 8 naar mijne meening te veel en te weinig gezegd. Gold die mededeeling alleen voor Makasser, dan was zij overbodig, omdat het bal bijna door het geheele, althans lezende publiek is bijgewoond, en dus ooggetuige van dat feest geweest is. Was het den bedoeling om dat artikel ook in andere bladen, b-v. in het Uwe te doen opnemen, dan was de mededeeling wel wat karig. Ik voor mij bezit niet het talent om van dat bal eene ware beschrijving te geven en deel dus welligt in dit opzigt in hetzelfde geval van den schrijver van het artikel voorkomende in het reeds aangehaalde Weekblad, maar dat is zeker, dat ik met gerustheid durf zeggen, dat er te Makasser in het Gouvernements huis, *in jaren* geen zoo luisterrijke en prachtige partij, als op den 19den Februarij, door den tegenwoordigen Gouverneur gegeven is, die met onafgebroken vrolijkheid tot in den vroegen morgen van den volgenden dag heeft voortgeduurd, en waarop niet alleen de vorst van Goa, maar ook een voornaam Soppengsch prins tegenwoordig was. Zijn naam is mij niet bekend, maar zoo men mij heeft medegedeeld, was het een zeer voornaam persoon van Soppeng. Eene omstandigheid, die mijns inziens wel melding verdient, omdat dit zeker nog nimmer heeft plaats gehad, en wel het bewijs levert dat de politieke verhouding met het Soppengsche hof voor het tegenwoordige evenmin als dat van Goa wat te wenschen overlaat.

a † b † x [2].

Makasser, 4 Maart 1861.

[1]) De belooningen waren ook voor de 1ste Ban. Expeditie.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen schepen te *Batavia*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN.		AGENTEN.
Maart	28	Nederlandsch	bark	Nederland en Oranje	L. F. van Ruijven	Rotterdam	25 Nov.	Dümmler & Co.
»	—	Ned. Indisch	stooms.	Prins van Oranje	R. S. Thal Larsen	Soerabaija	24 Maart	Morgan, Melbourn & Co.
»	—	Deensch	bark	Java	J. P. Boijsen	Liverpool	1 Nov.	Maclaine, Watson & Co.
»	—	Amerikaansch	»	Rocket	O. H. Sanders	Boston	22 Dec.	Dümmler & Co.
»	—	Hamburg.	schip	Marij Rose		Melbourne		Metzendorff, Wilmans, Ruijs & Co.
»	—	Ned. Indisch.	bark	Batavia	Oeij Sowio	Pecalongan	15 Maart	Gezagvoerder.
»	29	Nederlandsch	schip	Stad Dokkum	N. van der Werff	Amsterdam		Schimmelpenninck & Co.
»	—	»	bark	Johannes Hendrikus Ferd.	G. H. Lodewijks	Rotterdam	2 Dec.	Landberg, Bezoet de Bie & Co.
»	—	»	»	Jan van Schaffelaar	L. G. Verbeek	Cheribon	20 Maart	van Ommeren, Rueb & Co
»	—	Ned. Indisch	»	Johanna	Tholen	Samarang	17 »	P. Landberg & Zoon.
»	—	Engelsch.	schip	Gorilla	J. Cheeseman	Nieuwpoort	21 Oct.	

Vertrokken schepen van *Batavia*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
Maart	29	Nederlandsch	brik	H. Willebrordus	D. R. Kleve	Singapore
»	—	Ned. Indisch	stooms.	Koningin der Nederlanden	E. Lewis	Samarang en Soerabaija
»	—	»	schoener	Apie Maas	Lim Njat Tjoeij	Muntok via Samarang
»	—	Zweedsch.	brik	Cleopatra	Dannberg	Nederland
»	30	Nederlandsch.	schip	Jason	J. H. Lammerts van Bueren.	Soerabaija
»	—	Ned. Indisch	stooms.	Oenarang	S. van Hulsteijn	Samarang en Soerabaija
»	—	»	bark	Jan Pieterszoon Koen	A. N. de Jong	Soerabaija

In lading liggende schepen te *Batavia*.

VLAG		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	bark	Alida Maria.	J. de Vries.	Tjilatjap	Hauger & Schuurman.
»	»	Trijntje Fenna*	C. Iugerman		van Ommeren, Rueb & Co.
»	schip	Burgemeester Hoffman*	T. de Wit	Cheribon	»
»	brik	Amerika*	Meermans.		J. Cezard & Co.
»	schip	Christina en Jannette	N. Rademaker	Nederland	G. Buijs & Co.
»	»	Souburg*	M. W. Zwart	Soerabaija	Landberg, Bezoet de Bie & Co.
»	bark	Nijverheid*	Bonjer	Cheribon	»
»	»	Aletta Augusta*	J. A. Tenholt	Amsterdam	»
»	»	Paul Johan	A. Kooij	Pecalongan	»
»	»	Batavier*	Pfeiffer		»
»	»	Alblasserdam	J. 't Hoen		Maclaine, Watson & Co.
»	»	Gouv. Gen. Duijmaer van Twist*	C. E. Hoeksma		Hunter, Houghton & Co.
»	»	Bilderdijk*	M. Loschen		Morgan, Melbourn & Co.
»	»	Prins Hendrik*	J. Verloop		R. van Leeuwen & Co.
»	»	Drie Gebroeders*	H. Kramer	Amsterdam	E. Moormann & Co.
»	»	Nederland en Oranje*	van Ruijven		Dümmler & Co.
»	»	Vrede*	ter Bruggen		Metzendorff, Wilmans, Ruijs & Co.
»	»	Vriendentrouw	D. Grevelink		B. Kopersmit & Co.
»	»	Wilhelmina Lucia*	D. B. Nolles		»
Ned. Indisch	brik	Cheribon Packet*	D. Cowan	Samarang	Buijs, Jacobsen & Co.
»	bark	Djeilanie*	Said bin Alie	Cheribon	»
»	brik	Jeannette Maria*	A. Kuipers		P. Landberg & Zoon.
»	bark	Sara Eleonora*	D. Schuijmer		Cassalette & Co.
Engelsch.	brik	J. C. Ross*	Ballard	Cocos Eilanden	Wilson & Co.
»	bark	Margaret Eliza*	Jellerson		The Borneo C. Limited.
»	»	Britannia*	Proud	Singapore	Martin, Dyce & Co.
»	»	Gorrilla*	J. Cheeseman		Maclaine, Watson & Co.
Deensch	»	Java*	Buijkens		»
Amerikaansch	»	Rocket*	Sanders		Dümmler & Co.
Zweedsch	»	G. B. Carr*	John v. Windrufva		J. Cezard & Co.
»	»	Augusta*	Sandeberg		»
»	brik	Prins Oscar*	Hertzell		»
Hamburg	bark	Neptun*	Voss		Metzendorff, Wilmans, Ruijs & Co.
Oldenburg	»	Gottorp*	R. Bergfeldt		E. Moormann & Co.
»	schip	Armin*	V. Sommer		»
Hanov.	bark	Esperance*	H. A. Teijen Jr.	Rotterdam	»
Pruiss.	schip	Ferdinand Brumm*	Voss	Soerabaija	Busing, Schröder & Co.

De Particuliere schepen zijn aangeduid met een*

Aangekomen schepen te *Samarang*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	DATUM.		VAN.
Maart.	14	Ned. Indisch	schoener	Fatahool Mosleek	Abdul Rahim	11	Maart.	Cheribon
»	—	Nederlandsch	schip	Prins Maurits	J. J. Bart	7	»	Batavia
»	15	Ned. Indisch	schoener	Blindjoe brie Bosian	Tan Hiang Tjong	—	»	Muntok
»	—	»	bark	Ellen	F. A. P. Westholt	10	»	Batavia
»	—	»	stooms.	Batavia	G. A. Nepe	14	»	
»	—	»	brik	Nasarie Madjit	Sech Ishak	13	»	Tagal
»	—	Hamburgsch	bark	President Furrer	C. F. Fabricius	3	»	Amoij
»	16	Ned. Indisch	stooms.	Oenarang	S. van Hulsteijn	15	»	Batavia
»	17	»	»	Makasser	W. A. J. Kuiler	16	»	Soerabaija
»	18	»	brik	Noorhassim	Said Barkaba	18	»	Batavia
»	—	»	bark	Pielades	D. J. de Gee	15	»	Tagal
»	—	»	stooms.	Prins van Oranje	J. Prins	17	»	Batavia
»	20	»	bark	Helen Louisa	M. J. Meijer	16	»	»

Vertrokken schepen van *Samarang*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
Maart.	14	Ned. Indisch	bark	Hap Goan	The Tjoe	Singapore
"	15	Nederlandsch	"	Cito	R. Grigel	Soerabaija
"	16	Ned. Indisch	schoener	Koentoel Maas	Lim Assia	"
"	—	"	stooms.	Batavia	G. A. Keije	"
"	17	"	schoener	l'Union	G. Schut	"
"	—	Nederlandsch	bark	Johanna Elisabeth	H. S. van Hien	Indramaijo
"	18	"	schip	Johannes Lodewijk	A. H. van der Waal	Soerabaija
"	—	Ned. Indisch	stooms.	Oenarang	S. van Hulsteijn	"
"	—	"	"	Macasser	W. A. J. Kuller	Batavia
"	19	"	bark	Skanderia	D. F. Varkevisser	Banka
"	—	"	"	Ing Goan	The Sie	Cheribon
"	20	"	schoener	Bliudjoe Szie Boelan	Tan Hian Tjong	Djwana
"	—	"	stooms.	Prins van Oranje	J. Prins	Soerabaija

In lading liggende schepen te *Samarang*.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	bark	Albrecht Beijling	J. L. Muller	Nederland	van Maanen & Co.
"	"	Shanghae	H. Uitermark	Nederland	Dorrepaal & Co.
"	brik	Zeenymph	F. Schipper		
"	schip	Prins Maurits	J. J. Bart	Nederland	B. Kopersmit & Co.
Zweedsch	bark	Teordor Dill	L. A. Flory	Nederland	Mac Neill & Co.
Hamburgsch	"	President Furrer	C. F. Fabricius		Wermuth & Co.
Ned. Indisch	schip	Maria Henriette	J. Winter	Batavia	B. Kopersmit & Co.
"	bark	Atitoor Rachman	Bidin		Gezagvoerder.
"	"	Salak	J. C. Suijck	China	"
"	brik	Hapsoen	P. S. de Jong	Singapore	"
"	bark	Ellen	F. A. P. Weutholt	Batavia	B. Kopersmit & Co.
"	schoener	Fatahool Moelook	Abdul Rachim		Gezagvoerder.
"	brik	Nasaree Madjit	Sech Ishak	Banjermassing	"
"	bark	Pilades	D. J. de Gee	Soerabaija	"
"	brik	Noorbassiem	Said Kassiem		"
"	bark	Helen Louisa	M. J. Meijer		"

Aangekomen schepen te *Pasoeroean*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN
Maart	19	Engelsch	schip	J. D. Marschall	William Craisie	Soerabaija

In lading liggende schepen te *Pasoeroean*.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	schip	Paningbij	J. van der Valk	Rotterdam	Fraser, Eaton & Co.
"	"	Zephir	N. J. de Vries		
"	"	Triton	H. G. T. Adriaans		
Engelsch	"	J. D. Marsch	William Craisie		

Aangekomen schepen te *Indramaijo*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Maart 18	N. I.	bark	Lidmenaté	Sech Bakir	Grissee
" —	"	"	Atiatoel Rachman	Sech Soeil	
" —	"		Padang	Tan Ins..ei	Cheribon

Vertrokken schepen van *Indramaijo*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Maart 19	Ned.	bark	Jan van Schaffelaar	Verbeek	Nederland

Aangekomen schepen te *Cheribon*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Maart 18	N. I.	bark	Alhamdanie	Alhabasij	Sumenap
" 20	"	"	Aneesa Salim	Madehie	Palembang

Vertrokken schepen van *Cheribon*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Maart 20	Ned.	schip	Nieuw Holland	Tuk	Samarang

Vertrokken schepen van *Pekalongan*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Maart 19	N. I.	bark	Kingboei	Ong Kokkioe	Tagal
" —	"	schoen.	Atiatoel Barie	Said Segaf	Batavia
" —	"	brik	Passken	Tan Siauking	"

Aangekomen schepen te *Toeban*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Maart 14	N. I.	bark	Wilhelmina Cox	Reisiger	Soerabaija

Vertrokken schepen van *Toeban*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Maart 16	N. I.	bark	Wilhelmina Cox	Reisiger	Tjilatjap

Aangekomen schepen te *Grissee*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Maart 15	N. I.	bark	Djoedul Barie	Said Maknoen	Panaroekan
" 16	"	"	Atiat Rachman	Almaskatie	Samarang

Vertrokken schepen van *Grissee*.

DATUM.	VLAG		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Maart 16	N. I.	schoen.	Machmood	Said Segaf	Sumbawa
" 16	"	bark	Alnoer	Marzoekie	Samarang
" 16	"	brik	l'Esperance	Paulus	Bali

Aangekomen schepen te *Priaman*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Dec. 3	N. I.	schoen.	Mora	Si Mantoe	Padang
" —	"	"	Ladjoe	Si Tjinto	"
" 10	"	"	Christina	Si Bandjar	"
" 15	"	"	Ladjoe	Si Tjinto	"
" 17	"	"	Batang Kape	Si Djeriet	Sinkel
" 18	"	"	Mora	Si Mantoe	"
" 24	"	"	Ladjoe	Si Tjinto	Padang
" —	Eng.	"	Rover	Tahat	Poelo-Pinang

Vertrokken schepen van *Priaman*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Dec. 5	N. I.	schoen.	Ladjoe	Si Tjinto	Padang
" 10	"	"	Mora	Si Mantoe	"
" 11	"	"	Christina	Si Bandjar	Natal
" 15	"	"	Ladjoe	Si Tjinto	Padang
" 19	"	"	Batang Kape	Si Djeriet	"

Marktprijzen.

TE BATAVIA, DEN 29 MAART.

Arak, *f* 65 @ *f* 70,— gbr. afdoening.
Koffij, Java *f* 35, — niet aan de markt.
———, Padang, idem.
Suiker N°. 16 *f* 16,— @ *f* 16,25,— ger. afdoening.
Jenever A. V. H. bij Reynst en Vinju *f* 11,50— p. kelder, in Consumptie.
Gom elastiek *f* 80 @ *f* 85,— vraag gering.
Peper (Lampong *f* 18,— @ *f* 20,— p. pic. naar kwal.
Rijst, Indramaijo met zakken, oogst verkocht
———, witte Batavia, 1ste kwaliteit, *f* 175,— @ *f* 190— voorraad gering
———, " " 2de kwaliteit, *f* 160,— @ *f* 170,—
———, Cheribon *f* 130 @ *f* 150,—

Wisselkoers.

Op Holland 6/m. dato 101 @ 101 1/2 % bij partikulieren.
" " " " 101 " " de Factorij
" " " " 101 " " het Gouvernement.
" Londen " Zigt 11,55 @ 11,60 per £.
" China *f* 2,70 per dollar nominaal
" Singapore *f* 2,70 per $
" Calcutta *f* 123 @ *f* 124,— 100 Co. Rs.
Specien. Soevereigns *f* 12,90 @ *f* 13,—
Ducaten 7,10 oude
" 6,20 nieuwe
Mex. Dollars *f* 2,65 @ *f* 270,—

Handelsberigten.

AAN- EN UITVOER TE BATAVIA,

VAN 24 TOT 28 MAART 1861.

Aanvoer.

Van Pamanoekan per N. I. bark *Jan Pieterszoon Koen*, gez. de Jong, agt P. Landberg en Zoon.

6035 pic. rijst, *Maclaine, Watson en co.*

Van Nederland per Ned. schip *Vriendentrouw*, gez. Grevelink, agt. B. Kopersmit en co.

25 vs. meel, 9 kn. [illegible], 7 do. manufact., 3 do. tabak, 55 kn, 100 vs en 5 bs. koopmanschappen, *Agenten*.
4 kn. manufact , *Busing, Schröder en co.*
23 kn. manufact., *Hooger en Schuurman*.
21 kn. manufact , *Arnold en Zonen*.
15 coll. manufact., *Engelhard en co.*
20 kn. bier, *Werry, Wille en co*
10 pakk. dekens, *van Ommeren, Rueb en co.*
50 kn wijn, *Cressonnier*.
1 kt wijn, 1 do kramerijen, *Paine, Stricker en co.*
1 kt brandspuitslangen, *Murman*.
20 fusten bier, *John Pryce en co.*
44 kn [illegible], 3 bn. manufact , *C. Bahre en G. Kinder*.
2 kn spiegels, 3 do. ijzerwerk, 150 vn bier, *Landberg, Bezoet de Bie en co.*
19 coll. manufact , *B van Leeuwen en co.*
88 coll. manufact., *Tolson, Hunt en co.*
6 kn. droogerijen, *Nauta*
106 coll. medicijnen, 434 do. gouv. goederen, 20 vs. zilv. munt, 200 vs. boter, 6 kn. hoeden, 25 vn. bier, 24 coll. machinerien, 67/m. metselsteenen, *Gouvernement*.
50 fust. en 50 vn. bier, 150 vs. boter, 17 ks likeuren, 8 kn. koopmanschappen, 3 do. hoeden, 131 hammen en vleesch, 2 kn. provisien, *Order*.
100 vs. boter, 50 kazen, 10 ks. provisien. *Gezagvoerder*.
6 kn. manufact., *E. Moormann en co.*

Van Nederland per Ned. schip *Batavier*, gez. Pfeiffer, agt Landberg, Bezoet de Bie en co.

1 partij steenkolen, 10 vs zilv munt, *Gouvernement*.
190 led. leggers, *Dümmler en co.*
100 vs. boter, 100 do Haring, 12 keld. genever, 2 kn. provisien, 30 md. aardappelen, *Gezagvoerder*.

Van Singapore, Riouw en Muntok per N. I. stooms. *Palembang*, gez. Kramer, agt W. Cores de Vries.

1 kt. souvereigns, 2 kn. opium, *Borneo C. Limited*.
2 kn. opium,
25 trossen touw, *Hogedorn, Plump en co.*
60 pakk patjols, *Reynst en Vinju*.
18 zn thee, *Lauw Ajian*.
1 kt zijde, *Engelhard en co.*
1 kt goud papier, *Lim Hoa*.
1 kt. goud, *Sech Samlan*.
2 ks bladgoud, 1 kt zijde, *f* 1500 specie, *Order*.
50 coll was, *J Arathoon*.
1 pak juweelen, *A Binnet*.
1 kt souvereigns, *Pitcairn, Syme en co.*
1 kt. goud, *H. en A. Straus*.
2 kn. manufact., *Nash*
1 kt goud, 2 md. was, *Sech Boe'tin*.
1 kt. goud, *Sech Salim Baoesir*.
2 kn. messen, *Mathieu*
1 kn. opium, *B Kopersmit en co.*
2 kn. opium, *Joakim*
2 kn. scheermessen, *Buijs, Jacobsen en co.*
208 pic. gambier, *Tan Kanglioe*.

Regalen.

1 kt. *Evert*.
1 kt. *Hamilton*.
1 pak *Deibel*.
1 kt. adres Wachtschip.
1 kt. *B van Leeuwen en co.*
1 kt. *Ross*.
1 kt. *Fraser, Eaton en co.*
1 kt. LB.
B
1 kt. LT.
4 pakk. en 1 kt. *Gumprich en Strauss*.
1 kt. *van der Beck*
1 zak en 2 pakk. *Maclaine, Watson en co.*
1 pak SAB
1 pak en 1 kt. *Adam en co.*
1 kt *Metzendorff, Wilmans, Ruijs en co.*
1 kt. GMB.
1 kt. A'VD.
2 ks *John Pryce en co.*
1 pak *Niederer en co.*
1 kt VdK.
1 pak NHM.
1 kt. en 1 pak *C Klein*.
2 pakk *Wilson en co.*
2 pakk. *Martin, Dyce en co.*
2 ks en 1 pak *Busing, Schröder en co.*
1 pak *E Moormann en co.*
1 pak *Duchesne*.
1 pak *Graij*.
1 kt VD
1 kt *Schimmelpenninck en co.*
1 kt *Wood*
1 kt *Gasper en co.*
1 pak *J Arathoon*.
1 kt. *Hunter, Houghton en co.*
1 kt. *Wiggers van Kerchem*.
1 kt E.
2 pakk *Pandel en Stiehaus*.
L
1 kt. P & S.
2 kn *Pitcairn, Syme en co.*
1 pak *W Major*.
1 pak *Engelhard en co.*
1 kt *Junghun*.
1 kt *Z. E. de Gouverneur-Generaal*.
1 pak *Bout*
1 kt. *McLachlan*
3 md. en 2 pakk. *Brodie*.

Van Engeland per Eng. schip *Britannia*, gez. Proud, agt. Borneo C. Limited.

25 kn. koper, 878 coll. manufact , 26 tonn. steenkolen, *Agenten*.
2100 ks. zeep, 2 vn. ijzerwerk, 171 coll. manufact., 1000 bund ijzer, *Tolson, Hunt en co*
294 stukk. en 600 bund. ijzer. 13 coll. en 3 kn. manufact., *Order*.
15 coll. manufact., *C. Bahre en G. Kinder*.
274 coll. manufact., *Martin, Dyce en co.*
48 coll. manufact , *Wilson en co.*
151 coll manufact , *Hurt, Myrtle en co.*
24 coll. manufact., *Pandel en Stiehaus*.
332 coll. manufact , *Pitcairn, Syme en co.*

Van Rotterdam per Ned. schip *Cortgene*, gez. Dunlop, agt. Reynst en Vinju.

1000 keld. genever, 200 vs. boter, 100 hammen, 100 kazen, 120 vs. haring, 2 do. vleesch, *Agenten*.
5 kn. porseleinen, 50 do. wijn, 22 do. papier, 50 ks. cognac, 1 kt. ijzerwerk, *van Ommeren, Rueb en co.*
11 kn provisien, *Ebeling*
3 kn. papier, 2 do. [illegible] *Metzendorff, Wilmans, Ruijs en co.*
32 kn. tabak, *Gumprich en Strauss*
40 vn. wijn, 5 do lijnmeel, 40 kn. koper, 15 vs spijkers, 20 kn. en 10 vn. zink, 5 vs [illegible] 700 bos staal, *J. Cezard en co.*
10 vn. wijn, *Hunter, Houghton en co.*
2 kn. diversen, *van Rabenhaupt*.
12 kn. manufact., *Niederer en co.*
1 kt zadelwerk, *Oudart, frères*.
3 kn. orgels, 150 md. champagne, *A. Picart*.
20 kn. manufact., *Arnold en Zonen*.
4 kn, manufact., 2 basquies, *Busing, Schröder en co.*
100 vs. boter, 10 hammen, *Order*
8 kn. likeuren, *Schimmelpenninck en co.*
1 snelpers, *W. Bruining*.
60 vs. boter, 4 kn. speelkaarten, 59 do. ijzerwerk, 8 do. zadeltuig, 15 kn. en 4 vn. kramerijen, 1 kt diversen, 4 do. parfumerien, 2 kn lastings, 1 do. lantaarns, *Hagedorn, Plump en co.*
60 kn glazenpannen, *Engelhard en co.*
100 keld genever, *van Riet en ter Gouw*.
1 kt. sigaren, *Spaendermann*.
18 kn. [illegible] *B. Andreas en co.*
1 kt diversen, 31 ks champagne, *Dümmler en co.*
60 coll bier, 10 vn azijn, *Landberg, Bezoet de Bie en co.*
6 kn. manufact., *Pandel en Stiehaus*.
2 kn. mazagatjes, *L. Platon en co.*
52 kn. en 1 vt. [illegible], *C. Bahre en G. Kinder*.
6 coll. machinerien, *W. Baud*.
50 kn. manufact , 400 vs. loodwit, 15 vn. munt, *B. van Leeuwen en co.*
27 kn. manufact.,
10 md. min. water, *H. en A. Straus*.
12 kn meubelen, 8 bn. [illegible], *Heckler*.
100 vs. spijkers, *Hooger en Schuurman*.
10 kn. kantoor behoeften, 80 vs. meelie, *G. Buijs en co.*
50 hammen, 18 kn. portwijn, 4 do. olijfolie, *van Riet en ter Gouw*.
40 kn. en 4 vn. provisien, 78 kn. kramerijen, pleetwerk, klokken, lederwerk en kantoorbehoeften, 40 vn bier, 4 kn laken, 4 do. eetwaren, 10 do. lederwerk en modewaren, 2 do meubelen, *Leon en Reiss*.
2 kn manufact., *E Moormann en co.*
106 kn. manufact., 168 pakk zakken, 179 kn. ongebl, 798 kn. wit, 18 do. gedr. en 20 do gev. katoen, 10 kn [illegible], 45 kn. gev. en 18 do. ongebl. katoen, 20 vn. zilv. munt, 63 kn aardewerk, *N. H. M.*

Lading voor Soerabaija.

100 vs. boter, *Order*.
5 kn. koopmanschappen, *Fraser, Eaton en co.*
100 vs. boter, *B. van Leeuwen en co*
75 kanonnen, 1 kt. ijzerwerk, *Gouvernement*.

Van China en Muntok per Chin. Wangk. *Woevallie* gez. Lie Tiongkie.

2770 stell , 6260 ps. en. 2 vn. aardewerk, 42 coll speelgoed, 200 pott gez. radijs, 40 pot gez vruchten, 5 do. eetwaren, 8 do. gedr gudoeng, 9 do. gedr. visch, 1590 pott, gez. groenten, 4 do. gedr. vruchten, 4 vn. verfolie, 100 ps. pajongs, *Gezagvoerder*

Van Singapore per N. I. stooms. *Koningin der Nederlanden*, gez Lewis, agt. Maclaine, Watson en co.

2 kn. opium, *Borneo C. Limited*.
62 kn. stiklak, 34 zakk. zaden, 140 pakk. [illegible], *Tjoe Kessing*.
3 kn. meubelen, *Oudart, frères*
5 coll provisien, 1 do. wijn, *Morgan, Melbourn en co.*
1 kt. gouddraad, 5 do. ruwe zijde, 1 bl. manufact., 1 bl. leder, 1 coll. ghie, *Order*
81 kn opium, 1 do. en 7 md. was, 2 coll., 197 zakk. en 10 kn. koopmanschappen, 15 kn vuurwerk, 39 zakk stiklak, 6 kn. sarongs, *Voor Soerabaija*.
2 kn. diversen, *Bernand en co.*

Uitvoer.

Naar Nederland per Eng schip *Victoria*, gez. Verst, agt Hunter, Houghton en co.

40 legg. arak, 5506 pic suiker, *Maclaine, Watson en co.*
80/m. rottingstokken, *Hunter, Houghton en co.*
4 vn. meel, uit entrep *J. Cezard en co.*

Naar Singapore per Ned schip *H. Willebrordus*, gez. Kleve, agt van Ommeren, Rueb en co.

1 partij steenkolen , *aan boord gebleven lading van Engeland*.

Naar Nederland via Atjeh per Hamb schip *Magdalena*, gez. Henrichson, agt. Metzendorff, Wilmans, Ruijs en co

100 pic. rotting, *Lading, Schröder en co.*

Naar Nederland per Zw. brik *Cleopatra*, gez. Dannberg, agt Metzendorff, Wilmans, Ruijs en co.

18 to b. kamfer, 9 pic. foelie, 170 do. peper, *Landberg, Bezoet de Bie en co.*
756 pic rijst, 160 do. [illegible], 16 do. [illegible], 40 do. foelie, 3 vn. vleesch, uit entrep. *Agenten*.
8 pic. gomelastiek, 100 do rotting, 4454 pic. suiker, 80 do. koffij, *J. Cezard en co.*
3/2 vn. spek, uit entrep *Rolufs en co.*

Naar Nederland via Soerabaija per Ned. schip *Doggersbank*, gez Mumm.s, agt J. Cezard en co.

100 kn. kopergeld, *Gouvernement*.
150 pic. rotting, 674 do. suiker, *J. Cezard en co.*

Voor Soerabaija.

20 kn. zeep, *Cassalette en co.*
1 kt vlaggedoek, 1 kt. en 1 bl. laken, 1 kt. ginghams, 1 kt. chitsen, *H. en A. Straus*
11 coll koopmanschappen, 61 kn. manufact , 200 md. min. water, 58000 metselsteenen, 610 [illegible], 594 coll. diversen, *aan boord gebleven lading van Nederland*

Naar Samarang en Soerabaija per N. I. stooms. *Palembang*, gez. Kramer, agt. W. Cores de Vries.

De aan boord gebleven lading van Singapore.

22810 [illegible] brood, 1 kt boeken, *Gouvernement*.
180 platen ijzer, *Agenten*.

AAN- EN UITVOER TE SOERABAIJA,

VAN 8 TOT 13 FEBRUARIJ 1861.

Aanvoer.

Van Nederland per Ned. schip *Postiljon*, gez. W. van Someren Greve.

908 coll. manufacturen, 7 kn. papier, *Arnold en Zonen*.
261 kn., 200 vs , 8 vn., 44 bn., 5 1/2 kn, diverse koopmanschappen, *B. van Leeuwen en co*
117 kn. wijn, *Fraser, Eaton en co*
18 kn. multondekens, 15 kn manufacturen, 13 kn. provisien, *B. ten Brinck en co*
228 coll. manufacturen, 45 kn wijn, *B. J. van Eck en co*
71 kn manufacturen, 20 kn. calicots, 31 kn. papier, *B. Kopersmit en co.*
30 kn. manufacturen, *J. F. van Leeuwen en co.*
25 vs. diversen, *Adam en co.*
24 kn. diversen, 10 kn. papier, 17 vs. boter, 11 kn. manufacturen, 10 vn. meel, 5 bn. [illegible], 48 vn. bier, 4 kranejugs seltzerwater, 73 kn wijn, 25 kn. brandy, 1 kn. kaas, *Order*.
1 rijtuig, *B. J. van Maanen*.
2 kn. vruchten op brandy, *Reeser*.
15 kn. wijn, *J. F. van Gennep*
15 kn. bladkoper 10 vs spijkers, 20 kn metaal, 250 kn. wijn, 100 vs. boter, 8 kn sigaren, 8 kn. meubels, 13 kn. papier, 33 kn. manufacturen, *Schimmelpenninck en co.*
10 mannen selterwater, 100 vn. bier, 44 ks. koopmanschappen, *Gebrs. van Delden*.
431 vs. boter, 150 ks kaas, 8 kn. chocolaad, *Mathieu, Kiès, Ruijs en co.*
200 vs boter, 60 kn wijn, 8 kn zakken, *McLennan en co.*
1 kt meubels, 1 kt diversen, *Major, Mathieu en co.*
1 kt meubels, *J. C. van Lokhorst*
1 kt boeken, *le Roy en co.*
9 coll diversen, 67 coll provisien, en dranken *D. Maurits Martens*.
3 coll. diversen, *J Bek*
70 vs boter, 4 kt kaas, 2 kn. bier, 1 kt. curaçao, 1 kt. provisien, *van Haalten*.
1 kt diversen, *J. F. Schmidt*.
4 kn. diversen, *Rosemeijer*.
2 kn. vuurwerk *Kiel*.
25 vs. boter, 150 kelders genever, 100 stuks hammen, 10 stuks rook vleesch, 10 ks kaas, *Wassenaar*.
50 vs loodwit, *Curtis en Dormaar*.
1 kt. ijzerwerk, *C. H. Schaap*.

Uitvoer.

Naar Nederland per Ned schip *Koophandel*, gez. *E. J. Dix*.

125,70 pic. rotting, 110,80 pic. koffij, 5306 60 pic. suiker, *B. ten Brinck en co.*
2116 71 pic. suiker, *Fraser, Eaton en co.*
255 pic tin, 259 pic kopergeld, *N. H. M.*
26 leggers arak, *Anemaet en co*

Naar Nederland via Pasoeroean per Eng. schip *J. D. Marschall* gez. W Craisie

200 pic. rotting, 100 leggers arak, 3910, 70 pic. suiker, *Fraser, Eaton en co.*

Naar Amsterdam via Banjoewangie per Ned. schip *Anthoinette Seraphine*, gez. Victor.

12 vaatjes boter, *P. Kesaer en co.*
4001,58 pic. suiker, 200 pic. tin, 50 pic. rottings *Mc Neill en co.*

Aangekomen Passagiers te Batavia

van den 27 tot 29 Maart 1861.

Met de Ned bark Drie Gebroeders, Kapt. H. Kramer, de heer H. A. Buhler van Hongkong.

Met het Oldenb schip Armin, Kapt. V. Sennutz, de heer S. J. W. Hanhoven P. H. Philip

Met de Ned. bark Nederlandsche Oranje, Kapt. L. F. van Rijgvelt, de hh. Meijer, echtg. en 4 kinderen, H. Lenberg en echtg , Vierema, Snijders, Coene, Engelsch, Jespers, E. W. King en echtg. en Sautauart en mevrouwen Engeland, Ramout en de Koning van Rotterdam.

Vertrokken Passagiers van Batavia.

van den 27 tot 29 Maart 1861.

Met het N. I. stooms. Oenarang, Kapt. S. van Hulsteijn, de hh. Mr. W. H. du Cloux, Loustau en de heer Inlander naar Samarang en Soerabaija.

Van elk in deze courant voorkomend artikel, dat geen bloote nieuwstijding of aankondiging bevat, stelt zich verantwoordelijk voor de wet H. M. VAN DORP.

SNELPERSDRUK VAN H. M. VAN DORP TE BATAVIA.